PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2004 m. liepos 8 d. *

Byloje T-50/00,

Dalmine SpA, įsteigta Dalmine (Italija), atstovaujama advokatų M. Siragusa ir F. Moretti, nurodžiusių adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą M. Erhart ir A. Whelan, padedamų advokato A. Dal Ferro, nurodžiusių adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

dėl ieškinio, kuriuo prašoma panaikinti 1999 m. gruodžio 8 d. Komisijos sprendimą 2003/382/EB, priimtą taikant procedūrą pagal EB 81 straipsnį (byla IV/E-1/35.860-B — Besiūliai plieno vamzdžiai) (OL L 140, 2003, p. 1), arba, nepatenkinus šio prašymo, sumažinti ieškovei paskirtą baudą,

* Proceso kalba: italų

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(antroji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas N. J. Forwood, teisėjai J. Pirrung ir A. W. H. Meij,

sekretorius J. Plingers, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. vasario 19, 20 ir 21 d. posėdžiams,

priima šį

Sprendimą

Faktinės aplinkybės ir procedūra [1]

1 Ši byla susijusi su 1999 m. gruodžio 8 d. Komisijos sprendimu 2003/382/EB, priimtu pagal EB 81 straipsnio taikymo procedūrą (byla IV/E-1/35.860-B — Besiūliai plieno vamzdžiai; OL L 140, 2003, p. 1, toliau – ginčijamas sprendimas).

<...>

1 — Šios bylos motyvai, susiję su bylos faktinėmis aplinkybėmis, nėra pateikti. Faktinės aplinkybės išdėstytos 2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, Rink. p. I-2501, 2–33 punktuose.

Procedūra Pirmosios instancijos teisme

34 Byla dėl ginčijamo sprendimo buvo pradėta septyniais *Mannesmann*, *Corus*, *Dalmine*, *NKK Corp.*, *Nippon*, *Kawasaki* ir *Sumitomo* ieškiniais, pateiktais Pirmosios instancijos teismo sekretoriatui nuo 2000 m. vasario 28 d. iki balandžio 3 dienos.

35 Išklausius šalis, 2002 m. birželio 18 d. Nutartimi pagal Darbo reglamento 50 straipsnį buvo nuspręsta septynias bylas sujungti, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis, taip pat sujungti bylas, kuriose ieškovės yra Japonijos bendrovės (T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00), kad būtų kartu priimamas galutinis sprendimas. Nuo tada, kai bylos buvo sujungtos, visos ieškovės septyniose bylose galėjo susipažinti su visa šio proceso medžiaga Pirmosios instancijos teismo sekretoriate. Taip pat buvo imtasi proceso organizavimo priemonių.

36 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (antroji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį. 2003 m. kovo 19, 20 ir 21 d. posėdžiuose buvo išklausyti šalių, įskaitant ELPA priežiūros institucijos, žodiniai pasisakymai bei atsakymai į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

Šalių reikalavimai

37 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

— visiškai ar iš dalies panaikinti ginčijamą sprendimą,

— nepatenkinus šio reikalavimo, panaikinti paskirtą baudą ar sumažinti jos dydį,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

38 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl reikalavimo panaikinti ginčijamą sprendimą

39 Teismo posėdyje *Dalmine* pareiškė, kad ji, Pirmosios instancijos teismo nustatyta proceso organizavimo priemonių tvarka gavusi kai kurių bylos dokumentų įslaptintų dalių nekonfidencialią santrauką, atsisakė ieškinio pagrindo dėl tariamo jos teisės į gynybą pažeidimo, kuris buvo grindžiamas šių dokumentų konfidencialumu per administracinę procedūrą.

1. *Dėl ieškinio pagrindo, susijusio su tariamu esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimu per administracinę procedūrą*

Dėl per tyrimą Komisijos pateiktų klausimų teisėtumo

Šalių argumentai

40 Ieškovė teigia, kad Komisija, per tyrimą pateikdama tendencingus klausimus, pažeidė jos teisę neduoti parodymų prieš save. Šių klausimų tikslas buvo priversti ją

pripažinti pažeidimo faktą, o tai prieštarauja Teisingumo Teismo praktikai (1989 m. spalio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Orkem prieš Komisiją*, 374/87, Rink. p. 3283, 34 ir 35 punktai). Ieškovė mano, kad ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis pagrįstas atsakymais į šiuos klausimus, reikia panaikinti.

41 1997 m. vasario 13 d. ir balandžio 22 d. Komisija apklausė ieškovę remdamasi Reglamento Nr. 17 11 straipsnio 5 dalimi. Komisija siekė išgauti *Dalmine* prisipažinimą, kad ji dalyvavo tam tikruose plieno vamzdžių gamintojų susitikimuose ir kad šių susitikimų tikslas buvo neteisėtas, nurodydama nagrinėjamus neteisėtus veiksmus – susitarimus dėl vidaus rinkų apsaugos ir kainų, kurių šalimi ji turėjo prisipažinti esanti. Komisija pareikalavo, kad ieškovė nurodytų, be kita ko, „priimtus sprendimus, aptartus ar nustatytus pasidalijimus („sharing keys") pagal geografines teritorijas, jų galiojimo trukmę, aptartas ar nustatytas kainas pagal geografines teritorijas, tiksliai nurodant pasidalijimo pobūdį". Komisija kritikavo *Dalmine* vengimą atsakyti į šiuos klausimus.

42 1997 m. birželio 12 d. Komisija vėl pareikalavo, kad *Dalmine* pateiktų šią informaciją. Komisija laikėsi nuostatos, kad *Dalmine* pateikti atsakymai yra nepakankamai išsamūs ir 1997 m. spalio 6 d. priėmė sprendimą, reikalaujantį, kad ieškovė pateiktų prašomą informaciją per 30 dienų, nes kitaip jai teks mokėti periodinę baudą. Ieškovė teigia, kad šis sprendimas, kurį ji apskundė (7 punkte minima nutartis *Dalmine prieš Komisiją*), išreiškė išankstinį nusistatymą prieš *Dalmine*.

43 Komisija neigia, kad pateikiamais klausimais ji vertė *Dalmine* duoti parodymus prieš save.

44 Be to, Komisija nurodo, kad įmonės ir įmonių asociacijos turi teisę neatsakyti į klausimus, pateiktus pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnio nuostatas (2000 m. kovo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cimenteries CBR ir kt. prieš Komisiją*, vad. „Cemento" sprendimas, T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ir T-104/95, Rink. p. II-491, punktas 734). Tik tuo atveju, kai įmonė pateikia neteisingą informaciją, Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 1 dalies b punktas numato galimas baudas.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

45 Dabartinis ieškinys, kaip ir 40 punkte minėtas sprendimas *Orkem prieš Komisiją* (32 punktas), yra susijęs su įmonės teise į gynybą (žr. taip pat 8 punkte minėto sprendimo *Mannesmannröhren-Werke prieš Komisiją* 63 punktą). Iš teismų praktikos darytina išvada, kad teisė tylėti gali būti pripažinta įmonei, kuriai skirtas sprendimas, reikalaujantis, grasinant periodine bauda, pateikti informaciją tik tuo atveju, jeigu ji būtų priversta pateikti atsakymus, patvirtinančius pažeidimą, kurį įrodyti privalo Komisija (sprandimų *Orkem* 35 punktas ir *Mannesmannröhren-Werke* 67 punktas).

46 Kita vertus, pagal nusistovėjusią teismų praktiką įmonės neprivalo pateikti atsakymų, jeigu joms buvo pateiktas paprastas prašymas dėl informacijos pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnio 1 dalies nuostatas; tokiu atveju jos negali skųstis dėl teisės neduoti parodymų prieš save pažeidimo, jeigu jos savanoriškai pateikė atsakymus į šį prašymą (žr. šiuo klausimu 44 punkte minėto „Cemento" sprendimo 734 punktą).

47 Net jei šioje byloje *Dalmine* galėtų vykstant procesui pateikti argumentus dėl užduotų klausimų teisėtumo, nors ji nepadavė priimtino ieškinio dėl 1997 m. spalio

6 d. Sprendimo per EB 230 straipsnyje nustatytą laikotarpį (žr. šiuo klausimu nutarties *Dalmine prieš Komisiją* 7 punktą, kuriuo *Dalmine* ieškinys dėl 1997 m. spalio 6 d. Sprendimo buvo atmestas kaip nepriimtinas), užtenka pažymėti, kad šiuo atžvilgiu ginčijamas sprendimas gali būti neteisėtas, tik jei 1997 m. spalio 6 d. Sprendime nagrinėjami klausimai vertė ją pripažinti pažeidimus, nustatytus ginčijamame sprendime, kaip tai aiškinama sprendimo *Orkem prieš Komisiją* 40 punkte. Nors Komisija savo pradinėje 1997 m. balandžio 22 d. užklausoje pateikė ilgą sąrašą klausimų, 1997 m. spalio 6 d. Sprendime jos klausimai buvo tik dėl visiškai objektyvių dokumentų ir informacijos pateikimo ir negalėjo priversti *Dalmine* pripažinti pažeidimo faktą.

48 Kai dėl klausimų, pateiktų Argentinos bendrovėms *Techint Group* ir *Siderca*, kurioms kartu su *Dalmine* buvo pagrasinta periodinėmis baudomis, nes šios trys bendrovės sudarė vieną įmonę (1997 m. spalio 6 d. Sprendimo 2 straipsnio 2 punktas ir konstatuojamosios dalies 13 punktas), reikia pripažinti, kad 2 klausimo, kuris vėl buvo pateiktas šioms bendrovėms 1997 m. spalio 6 d. Sprendime ir išdėstytas to sprendimo priede, paskutinė pastraipa yra panaši į 1.6, 1.7 ir 2.3 klausimų, pateiktų *Mannesmann* 1998 m. gegužės 15 d. Sprendime, paskutinę pastraipą ir kad Pirmosios instancijos teismas, remdamasis sprendimo *Orkem* 40 punktu, panaikino šią pastraipą 8 punkte minėtu sprendimu *Mannesmannröhren-Werkeprieš Komisiją*.

49 Tačiau, nepaisant to, kad Komisija tiesiogiai neprašė *Dalmine*, kaip juridinio asmens, pateikti šią informaciją, klausimo paskutinė pastraipa yra tik nuoroda į Europos ir Lotynų Amerikos gamintojų ryšius, į galimą susitarimą, nurodytą PK, kuris ginčijamame sprendime nebuvo analizuotas.

50 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, reikia pripažinti, kad 1997 m. spalio 6 d. Komisijos sprendimas, kuriame buvo nuoroda į pažeidimą, padarytą Japonijos ir Europos

gamintojams susitarus dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje paminėto rinkų pasidalijimo, negalėjo versti *Dalmine* duoti parodymų prieš save. Todėl net jei šiuo atveju Komisija veikė neteisėtai, tai negalėjo padaryti nė mažiausio poveikio ginčijamam sprendimui, tad jis negalėjo tapti neteisėtas.

51 Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad šis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

Dėl pranešimo apie kaltinimus ir ginčijamo sprendimo įrodymų, kuriais jie grindžiami, nesutapimų

Šalių argumentai

52 *Dalmine* teigia, kad Komisija privalo kaltinamoms įmonėms pateikti visus dokumentus, kuriais grindžiami jos kaltinimai (XXIII Konkurencijos politikos ataskaitos 113 ir 114 p.). Šioje byloje Komisija ir PK, ir ginčijamame sprendime išvardijo apkaltinamuosius dokumentus, bet prie PK jų nepridėjo.

53 Prie PK nebuvo pridėti šie dokumentai:

— 1990 m. sausio 12 d. *Sumitomo* faksimilė, kuria remiamasi PK 70 punkte ir kurios kopija pateikta Komisijos tyrimo bylos 4785 puslapyje; ji paminėta ginčijamo sprendimo 71 konstatuojamojoje dalyje;

— 1994 m. *Vallourec* pranešimas, kuriuo remiamasi PK 119 punkte, kurio kopija pateikta Komisijos tyrimo bylos 14617 puslapyje ir kuris paminėtas ginčijamo sprendimo 92 konstatuojamojoje dalyje.

54 Ginčijamame sprendime taip pat remiamasi kai kuriais dokumentais, kurie, nors yra pridėti prie PK, pačiame pranešime neminimi: 1995 m. birželio 2, 5, ir 8 dienų, 1995 m. rugsėjo 6 d. ir 1996 m. vasario 21 d. Benelli, Jachia ir Ciocca apklausos protokolai (pateikti Komisijos tyrimo bylos 8220b puslapyje bei nurodomi ginčijamo sprendimo 54 konstatuojamojoje dalyje).

55 Tokia Komisijos pozicija labai apsunkino *Dalmine* kaltinamųjų įrodymų analizę. Ginčijamame sprendime dokumentai žymimi registracijos numeriais, o PK ir tyrimo byla, su kuria *Dalmine* galėjo susipažinti Komisijos patalpose, buvo sutvarkytos kitaip. Taip Komisija neatitaisomai apribojo teisę į gynybą, o to užtenka, kad ginčijamas sprendimas būtų panaikintas. Jei sprendimas nebūtų panaikintas, *Dalmine* prašo, kad šie kaltinamieji dokumentai būtų pašalinti iš diskusijos ir ginčijamo sprendimo teisėtumas būtų vertinamas jais nesiremiant (1995 m. birželio 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Solvay prieš Komisiją*, T-30/91, Rink. p. II-1775, 98 punktas).

56 Komisija nurodo, kad *Dalmine* buvo suteikta galimybė išanalizuoti visus dokumentus, kurie cituojami PK ar jo prieduose, kai 1999 m. kovo 3 d. jai buvo leista susipažinti su tyrimo byla. Taigi teisė į gynybą nebuvo pažeista (44 punkte minėto „Cemento" sprendimo 144 punktas).

57 Be to, Komisija teigia, kad jos administracinės bylos 8220b puslapyje pateiktas dokumentas cituojamas PK 46 punkte.

58 Galiausiai dokumentai, kurie pridėti prie PK, bet nėra jame paminėti, „gali būti naudojami (ginčijamame) sprendime prieš ieškovę, jeigu ji iš PK gali padaryti logiškas išvadas, kurias Komisija ketino padaryti" (44 punkte minėto „Cemento" sprendimo 323 punktas).

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

59 Siekiant leisti įmonėms ir įmonių asociacijoms veiksmingai gintis nuo PK pareikštų kaltinimų, Komisija privalo padaryti joms prieinamą visą tyrimo bylą, išskyrus dokumentus, kuriuose yra kitų įmonių komercinių paslapčių, kita konfidenciali informacija bei vidiniai Komisijos dokumentai (44 punkte minėto „Cemento" sprendimo 144 punktas).

60 Tačiau tai, kad dokumentu remiamasi pranešime apie kaltinimus jo nepridedant prie pranešimo, iš principo nėra teisės į gynybą pažeidimas, jeigu jo adresatai turėjo galimybę susipažinti su dokumentu prieš atsakydami į PK.

61 Dėl dviejų šios bylos dokumentų, kurie buvo cituojami PK, tačiau prie jo nepridėti, Komisija pažymi, ko neneigia ir *Dalmine*, kad 1999 m. kovo 3 d. *Dalmine* su šiais dokumentais susipažino.

62 Dėl argumento, kad tai, kaip šiuo atveju buvo tvarkoma tyrimo byla, apsunkino minėtų dviejų dokumentų identifikavimą, reikia pažymėti, kad šis tariamas apsunkinimas nedarė poveikio *Dalmine* galimybei gintis šioje byloje, nes dublike ji pareiškė, jog galėjo juos gauti susipažindama su Komisijos tyrimo byla.

63 Abiem minėtais dokumentais remiamasi ir PK, ir ginčijamame sprendime veikiau siekiant apibūdinti bendrą kontekstą, o ne ginčijamame sprendime nustatytų pažeidimų specifinį pobūdį, todėl tai, kad ginčijamame sprendime nėra nuorodų į šiuos dokumentus, nė kiek nekeičia šio sprendimo esmės. 1990 m. sausio 12 d. *Sumitomo* išsiųsta faksimilė yra minima skyriuje, kur aprašomas Europos-Japonijos klubas, apie kurį kalbama abiejuose dokumentuose ir kur minimos „specialios rinkos", t. y. ne valstybių narių rinkos. O dėl *Vallourec* 1994 m. pranešimo, jis trumpai paminėtas išnašoje (PK 65 išnaša ir ginčijamo sprendimo 30 išnaša) siekiant nustatyti faktą, kurio *Dalmine* neneigia: „1994 m. vasario 22 d. *Valtubes* (*Vallourec* filialas) pradėjo valdyti Škotijos (*Corus*) karštojo apdirbimo ir VAM sriegimo gamyklas bei įsteigė įmonę *Tubular Industries Scotland Limited (TISL)*, Šiaurės jūros regiono sriegiuotų vamzdžių su „premium" ar standartinėmis jungtimis rinkos lyderę".

64 Dėl dokumentų, kurie, nors ir pridėti prie PK, nebuvo jame paminėti (Benelli, Jachia ir Ciocca apklausos protokolai), užtenka pažymėti, kad ir PK, ir ginčijamas sprendimas remiasi parodymais, kuriuos davė „keli *Dalmine* vadovai" (žr. PK 46 punktą ir ginčijamo sprendimo konstatuojamosios dalies 54 punktą) ir cituoja visus tik Biasizzo parodymus (žr. PK 58 punktą ir ginčijamo sprendimo 64 konstatuojamąją dalį). Taigi Komisija PK rėmėsi šiais dokumentais ir šiuo atveju to pakanka, prisimenant, kad Komisija vėliau naudojo tuos dokumentus ginčijamame sprendime, suteikdama *Dalmine* galimybę šiuo atžvilgiu veiksmingai gintis per administracinį procesą.

65 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, šį teisinį pagrindą reikia atmesti.

Dėl kai kurių įrodymų tinkamumo

66 *Dalmine* teigia, kad kai kurie įrodymai, kuriuos Komisija naudoja prieš ją, pažeisdama teisę į gynybą, yra nepriimtini. Ji teigia, kad dėl netinkamo šių įrodymų

naudojimo turi būti panaikintas ginčijamas sprendimas. Jei sprendimas nebūtų panaikintas, tuos įrodymus reikėtų pašalinti iš diskusijos, todėl vertinant ginčijamo sprendimo teisėtumą nereikėtų jais remtis.

Dėl dokumento „Pasidalijimo raktas"

— Šalių argumentai

67 Ieškovė tvirtina, kad dokumentas „Pasidalijimo raktas" yra nepriimtinas 1 ir 2 straipsniuose nurodytų pažeidimų įrodymas, nes Komisija neatskleidė jo autorių tapatybės ar šaltinio. Be šios informacijos, reikia atsargiai vertinti tokio įrodymo tikrumą bei įrodomąją vertę.

68 Be to, ginčijamo sprendimo 85 konstatuojamoji dalis rodo, kad dokumento autorius 1993 m. lapkričio 5 d. Tokijo susitikime nedalyvavo, tačiau dokumentu remiamasi kaip įrodymu, kad šiame susitikime buvo pasiektas susitarimas pasidalyti rinkas. Atsižvelgdama į tai *Dalmine* teigia, kad ji neturi galimybės gintis šio dokumento atžvilgiu.

69 Komisija atsikerta, kad asmens, kuris jai perdavė dokumentą „Pasidalijimo raktas", identifikavimas nėra būtina sąlyga, kad ieškovė galėtų pasinaudoti teise į gynybą.

70 Komisija taip pat pabrėžia, kad ji neprivalo atskleisti savo informatorių tapatybės. Šiuo atžvilgiu ji remiasi savo Pranešimu 97/C 23/03 dėl prieigos prie bylos vidinių procedūros taisyklių prašymų apdorojimo atvejų, atitinkančių EB sutarties (81) ir (82) straipsnius, EAPB sutarties 65 ir 66 straipsnius bei Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 4064/89 (OL C 23, 1997, p. 3; toliau – Pranešimas dėl susipažinimo su byla).

71 Be to, kiti bylos įrodymai, ypač nurodytieji ginčijamo sprendimo 121 ir 122 konstatuojamosiose dalyse, patvirtina dokumento „Pasidalijimo raktas" turinį.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

72 Bendrijos teisėje vyrauja laisvo įrodymų vertinimo principas ir vienintelis pateiktų įrodymų vertinimui svarbus kriterijus yra jų patikimumas (žr. teisėjo B. Vesterdorfo, veikusio kaip generalinis advokatas, išvadą 1991 m. spalio 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimui *Rhône-Poulenc prieš Komisiją*, T-1/89, Rink. p. II-867, II-869; taip pat šiuo klausimu žr. 2000 m. kovo 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Met-Trans ir Sagpol*, C-310/98 ir C-406/98, Rink. p. I-1797, 29 punktą bei 2002 m. lapkričio 7 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Vela ir Tecnagrind prieš Komisiją*, T-141/99, T-142/99, T-150/99 ir T-151/99, Rink. p. II-4547, 223 punktą). Be to, Komisijai gali prireikti užtikrinti informatorių anonimiškumą (žr. 1985 m. lapkričio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Adams prieš Komisiją*, 145/83, Rink. p. 3539, 34 punktą), ir tokios aplinkybės nepakanka priversti Komisiją atmesti jos turimą įrodymą.

73 Taigi, nors *Dalmine* argumentai gali būti svarbūs vertinant dokumento „Pasidalijimo raktas" patikimumą bei įrodomąją galią, negalima teigti, kad šis dokumentas yra nepriimtinas įrodymas, ir jį reikia išimti iš bylos.

Dėl buvusių *Dalmine* vadovų apklausos protokolų

— Šalių argumentai

74 *Dalmine* prieštarauja, kad būtų naudojami kai kurių buvusių įmonės vadovų parodymai, duoti Bergamo (Italija) prokurorui baudžiamojoje byloje.

75 Pirmiausia ji teigia, kad Komisija rimtai pažeidė jos teisę į gynybą iškart neinformuodama, jog turi šiuos konfidencialius parodymus. Komisija paprašė šių dokumentų iš *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (Italijos konkurencijos institucija) 1996 m. sausio 16 d. ir tik po trejų metų juos nusiuntė *Dalmine* kartu su PK. Kadangi *Dalmine* nežinojo apie galimą dokumentų panaudojimą, jos nuomone, tai sutrukdė gintis.

76 Antra, *Dalmine* skundžiasi, kad Komisija rimtai pažeidė proceso taisykles, naudodama parodymus, duotus baudžiamojoje byloje, kuri neturi nieko bendra su jos atliekamu tyrimu. Komisija neturi teisės remtis šiais įrodymais kitame kontekste nei tas, kuriame jie buvo gauti.

77 Teismo posėdyje *Dalmine* šiuo klausimu pareiškė, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką – 1992 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Asociación Española de Banca Privada ir kt.* (toliau – „Ispanijos bankų" sprendimas; C-67/91, Rink. p. I-4785, 35 ir paskesni punktai) – įmonės profesinės paslapties teisė ir jos teisė į gynybą būtų pažeistos, jeigu nacionalinė institucija vykstant nacionaliniam procesui

prieš šią įmonę naudotų įrodymus, gautus atliekant tyrimą, kurio tikslas skiriasi nuo to proceso tikslo. Šis principas taikytinas šioje byloje pagal analogiją, kadangi Komisija naudojo įrodymus, gautus nacionaliniu lygmeniu atliekant baudžiamosios bylos tyrimą.

78 Trečia, aplinkybės, kuriomis buvę vadovai, siekdami apsiginti nuo kaltinimų korupcija, davė šiuos parodymus, sumenkina jų įrodomąją vertę. Tokioje padėtyje esantys asmenys, kitaip nei liudininkai, neprivalo sakyti tiesos, todėl jų parodymai, jog egzistuoja nelegalus kartelinis susitarimas, nėra nei patikimi, nei galiojantys.

79 Komisija atmeta šiuos teiginius.

80 Pirmiausia ji nurodo, kad minėtus protokolus gavo visiškai teisėtai. Ji yra sudariusi susitarimą su Italijos konkurencijos institucija ir turėjo kompetentingų prokurorų specialų įgaliojimą (PK 8220b 1 p. ir 1 priedas). *Dalmine* nepateikia jokio teisinio pagrindo, kuriuo remiantis prieš pateikiant PK ji turėtų teisę būti informuota apie tai, kad Komisija turi šiuos protokolus. Bet kuriuo atveju, net ir tokiai teisei egzistuojant, jos pažeidimas nepadarytų poveikio teisei į gynybą.

81 Teismo posėdyje Komisija pareiškė, kad buvusių *Dalmine* vadovų Italijos prokurorui duotų parodymų protokolus jai perdavė Italijos konkurencijos institucija, gavusi juos iš prokuroro. Italijos valdžia, perduodama šiuos protokolus, veikė teisėtai, taigi tai, kad Komisija juos panaudojo, nėra neteisėta.

82 Galiausiai Komisija teigia, kad šiuose protokoluose yra dalykų, kurie vertinami kartu su iš kitų šaltinių gauta informacija yra įtikinami.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

83 Pirmiausia pažymėtina, kad, kaip teisingai nurodė Komisija, *Dalmine* nenurodo jokio teisinio pagrindo, kuriuo remiantis ji turėtų teisę būti informuota prieš pateikiant PK apie tai, kad Komisija turi parodymų, kuriuos kai kurie buvę bendrovės vadovai davė Bergamo prokurorui, protokolus. Prašydama įmonių, kurias ji įtaria padarius pažeidimus, pateikti informaciją, Komisija neprivalo informuoti jų apie turimus įrodymus. Tokios informacijos atskleidimas galėtų pakenkti Komisijos tyrimo veiksmingumui, nes įtariamos įmonės galėtų nustatyti, kokia informacija Komisijai jau žinoma ir kokią dar galima nuslėpti.

84 Dėl analogiška Teisingumo Teismo praktika („Ispanijos bankų" sprendimo 77 punktas) grindžiamo *Dalmine* argumento, kad buvo pažeistos proceso taisyklės, pažymėtina, jog ši teismų praktika reglamentuoja tai, kaip nacionalinės institucijos naudoja informaciją, gautą iš Komisijos pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnį. Šiai situacijai aiškiai taikomas Reglamento Nr. 17 20 straipsnis.

85 Iš Reglamento Nr. 17 20 straipsnio nuostatų bei teismų praktikos darytina išvada, kad informacijos, kurią Komisija gauna remdamasi Reglamentu Nr. 17, perdavimo nacionalinei institucijai teisėtumas ir draudimo nacionalinei institucijai tiesiogiai naudoti šią informaciją kaip įrodymą teisėtumas yra Bendrijos teisės dalykai.

86 Kita vertus, nacionalinio prokuroro ar kompetentingos konkurencijos institucijos pagal nacionalinę baudžiamąją teisę gautos informacijos perdavimo Komisijai teisėtumą ir tai, kaip ši institucija naudoja šią informaciją, iš esmės nustato nacionalinė teisė, kuri reglamentuoja šių nacionalinių institucijų atliekamus tyrimus, o teismo proceso atvejais šis klausimas priklauso nacionalinių teismų jurisdikcijai. Pateikus ieškinį pagal EB 230 straipsnį, Bendrijos teismas neturi kompetencijos spręsti dėl nacionalinės institucijos akto teisėtumo nacionalinės teisės atžvilgiu (pagal analogiją žr. 1992 m. gruodžio 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Oleificio Borelli prieš Komisiją*, C-97/91, Rink. p. I-6313, 9 punktą ir 1999 m. gruodžio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kesko prieš Komisiją*, T-22/97, Rink. p. II-3775, 83 punktą).

87 Šioje byloje *Dalmine* tik pareiškia, kad tyrimo, per kurį buvo gauti atitinkami parodymai, tikslas skiriasi nuo Komisijos tyrimo tikslo. Iš jos argumentų nėra aišku, ar dėl minėtų protokolų perdavimo ir jų naudojimo Bendrijos lygmeniu teisėtumo apskritai buvo kreiptasi į kompetentingą Italijos teismą. Bet kuriuo atveju ji nepateikta jokių įrodymų, kad toks naudojimas prieštarauja atitinkamų Italijos įstatymų nuostatoms.

88 Be to, teismų praktika, kurią nurodo *Dalmine*, grindžiama siekiu apsaugoti įmonių teisę į gynybą ir užtikrinti profesinių paslapčių apsaugą, kai jos, Komisijai atliekant tam tikrą tyrimą, kurio tikslas žinomas, pateikia informaciją, atsakydamos į pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnio nuostatas pateiktą prašymą (77 punkte minėto „Ispanijos bankų" sprendimo 36–38 punktai). Tačiau šioje byloje minėtuose protokoluose yra pateikti parodymai, kuriuos buvę *Dalmine* direktoriai davė asmeniškai, o ne šios bendrovės vardu.

89 Tai, kad Komisija naudojo šį įrodymą prieš *Dalmine*, nepažeidė tuos parodymus davusių asmenų teisės į gynybą ar teisės į profesinę paslaptį ir net privatumo, nes jie šiame procese nedalyvauja.

90 Kiti *Dalmine* argumentai yra susiję tik su patikimumu, kitaip tariant, su jos direktorių parodymų įrodomąja verte, bet ne su tų įrodymų priimtinumu šioje byloje. Todėl šie argumentai nėra tiesiogiai susiję su ieškinio pagrindu.

91 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šį teisinį pagrindą reikia atmesti.

Dėl 1994 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimo dėl patikrinimų teisėtumo

Šalių argumentai

92 *Dalmine* teigia, kad 1994 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimas, priimtas pagal Reglamento Nr. 17 14 straipsnio 3 dalies nuostatas, kuris nebuvo jai skirtas, yra neteisėtas. Šiuo sprendimu Komisija nusprendė keliose įmonėse atlikti patikrinimus dėl galimų kartelinių susitarimų, kuriuos draudžia EB 81 straipsnio ir Europos ekonominės erdvės (EEE) sutarties 53 straipsnio nuostatos. Kai kurie šio sprendimo pagrindu per patikrinimus Komisijos gauti dokumentai buvo panaudoti prieš *Dalmine*.

93 Šį teisinį pagrindą sudaro dvi dalys.

94 Pirmiausia *Dalmine* teigia, kad 1994 m. lapkričio 25 d. sprendimu Komisija neteisėtai išplėtė tyrimą, kuriame bendradarbiauti jos prašė Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) priežiūros institucija. 1994 m. lapkričio 17 d. laišku ši institucija paprašė Komisijos atlikti kai kuriuos tyrimus dėl galimo EEE sutarties 56 straipsnio pažeidimo, susijusio su plieno vamzdžiais, naudojamais Norvegijos

jūros naftos gavybos pramonėje. *Dalmine* pabrėžia, kad šiame prašyme nėra minimas Bendrijos konkurencijos teisės pažeidimas.

95 *Dalmine* teigia, kad Komisija turėjo apsiriboti ELPA priežiūros institucijos prašymo sąlygomis tol, kol institucija nepriims sprendimo, jog nėra EEE sutarties pažeidimo, bet gali būti Bendrijos vidaus prekybos pažeidimas. Tačiau 1994 m. lapkričio 25 d. Komisija nusprendė išplėsti tyrimo apimtį ir atlikti tyrimą dėl galimo EB 81 straipsnio nuostatų pažeidimo. *Dalmine* teigia, kad šiuo sprendimu buvo pažeista jos teisė į gynybą, Komisija viršijo savo įgaliojimus ir pažeidė procedūros taisykles, nustatytas EEE sutarties Protokolo Nr. 23 8 straipsnio 3 dalyje.

96 Antra, *Dalmine* skundžiasi, kad Komisija jai neadresavo savo 1994 m. lapkričio 25 d. Sprendimo. 1994 m. lapkričio 17 d. laiške ELPA priežiūros institucija informavo Komisiją apie savo įtarimus, kad *Dalmine* dalyvauja karteliniame susitarime dėl Norvegijos rinkos, bet Komisija *Dalmine* neįtraukė į 1994 m. lapkričio 25 d. Sprendimo adresatų sąrašą.

97 Šis neįtraukimas pažeidė *Dalmine* teisę į gynybą. *Dalmine* tvirtina, kad Komisija privalėjo 1994 m. lapkričio 25 d. ją įspėti apie galimą veiksmų neteisėtumą. Įtariamas asmuo turi teisę būti informuojamas. Nors Komisija pirmuosius patikrinimus *Dalmine* patalpose atliko 1997 m. vasario 13 d., tik 1999 m. gegužės 11 d. ji išsiuntė įmonei dokumentus, kuriuos turėjo nuo 1994 m. gruodžio mėnesio.

98 Be to, toks neįtraukimas yra diskriminacinis. Jeigu Komisija savo 1994 m. lapkričio 25 d. sprendimą būtų adresavusi *Dalmine*, įmonė būtų turėjusi galimybę nutraukti minėtus veiksmus, kaip tai padarė sprendimo adresatai.

99 Dėl šių priežasčių ginčijamas sprendimas yra naikintinas. Jei jis nebūtų panaikintas, dokumentų, kuriuos Komisijai perdavė ELPA priežiūros institucija, nereikia nagrinėti bei jais remtis vertinant ginčijamo sprendimo teisėtumą. Galiausiai *Dalmine* teigia, kad pažeidimą reikia laikyti nutrauktu 1994 m. lapkričio 25 d., t. y. nuo tada, kai Komisija turėjo ją informuoti, kad yra įtariama.

100 Komisija atmeta šiuos priekaištus.

101 Pirmiausia ji nesutinka su aiškinimu, kad jos tyrimo kompetenciją apriboja ELPA priežiūros institucijos pateikto prašymo sąlygos. Ji nurodo, kad gali pradėti tyrimą savo nuožiūra. Ji teigia, kad *a fortiori* turi teisę veikti savo nuožiūra, kai gauna informaciją iš ELPA priežiūros institucijos, neturinčios jokios galios sustabdyti ar apriboti šios teisės. Nuspręsdama atlikti tyrimą, Komisija negalėjo žinoti, ar jos nustatyti faktai atitiks EEE sutarties 53 straipsnio ar EB 81 straipsnio, kurie abu taikytini įmonių kartelinio susitarimo, darančio poveikį Bendrijos vidaus prekybai, tikslus.

102 Antra, Komisija pareiškia, kad *Dalmine* padėtis buvo kitokia nei 1994 m. lapkričio 25 d. Sprendimo adresatų padėtis. Kai paaiškėjo, kad *Dalmine* dalyvauja karteliniame susitarime, Komisija nusprendė atlikti tyrimą jos patalpose ir leido *Dalmine* susipažinti su tyrimo bylos dokumentais.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

103 Dėl *Dalmine* argumento, sudarančio šio ieškinio pagrindo pirmąją dalį, kad Komisija neteisėtai išplėtė tyrimą, kuriame ELPA priežiūros institucija prašė bendradarbiauti,

pažymėtina, jog visų pirma Teisingumo Teismas 1992 m. balandžio 10 d. Nuomonėje (1/92, Rink. p. I-2821) nustatė, kad EEE sutarties ir būtent 56 straipsnio nuostatos dėl ELPA priežiūros institucijos ir Komisijos kompetencijos pasidalijimo tiriant su konkurencija susijusius klausimus neprieštarauja sutarties nuostatoms.

101 Teisingumo Teismas, darydamas šią išvadą dėl EEE sutarties 56 straipsnio, tos Nuomonės 1/92 40 ir 41 punktuose nurodė, kad Bendrijos kompetencija sudaryti tarptautines sutartis dėl konkurencijos neišvengiamai reiškia, jog Bendrija gali sutarties pagrindu priimti taisykles dėl susitariančiųjų šalių atitinkamų kompetencijų konkurencijos srityje pasidalijimo, jeigu šios taisyklės nekeičia Bendrijos ar jos institucijų įgaliojimų pobūdžio, kurį nustato Sutartis.

105 Taigi iš Nuomonės 1/92 išplaukia, kad EEE sutarties 56 straipsnis nekeičia Sutartyje įtvirtintų Bendrijos įgaliojimų konkurencijos srityje pobūdžio.

106 Šiuo atžvilgiu ir iš EEE sutarties 56 straipsnio nuostatų, ir iš šių nuostatų detalaus aiškinimo, pateikto Nuomonės 1/92 įžangos skyriuje „Komisijos prašymo santrauka", darytina išvada, kad visos su konkurencija susijusios bylos, tenkančios Bendrijos kompetencijai prieš EEE sutarties įsigaliojimą, šiai įsigaliojus priklauso išimtinei Komisijos kompetencijai. Visos bylos, susijusios su Europos Bendrijos valstybių narių tarpusavio prekyba, ir toliau priklauso Komisijos kompetencijai, neatsižvelgiant į tai, ar yra daromas poveikis prekybai tarp Bendrijos ir ELPA valstybių ir (arba) ELPA valstybių tarpusavio prekybai.

107 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, EEE sutarties nuostatų negalima aiškinti taip, kad Komisija, net ir laikinai, gali netekti teisės taikyti EB 81 straipsnio nuostatų antikonkurenciniam susitarimui, veikiančiam prekybą tarp Bendrijos valstybių narių.

108 Šioje byloje Komisija 1994 m. lapkričio 25 d. Sprendime dėl tyrimo plieno vamzdžių sektoriuje kaip teisinį pagrindą nurodė EB 81 straipsnį ir Reglamentą Nr. 17. Tyrimo metu ji pasinaudojo Reglamento Nr. 17 suteikiamais įgaliojimais, kad gautų įrodymus, kuriais grindžiamas ginčijamas sprendimas, ir galiausiai šio sprendimo 1 ir 2 straipsniuose ji skyrė baudas už neteisėtą susitarimą, remdamasi tik EB 81 straipsnio nuostatomis.

109 Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad šio ieškinio pagrindo pirmoji dalis atmestina.

110 Dėl šio ieškinio pagrindo antrosios dalies Bendrijos teisė nenumato teisės būti informuotam apie administracinės procedūros eigą iki oficialaus PK pateikimo. Jeigu *Dalmine* požiūriui būtų pritarta, tai duotų pagrindą atsirasti teisei būti informuotam apie tyrimą kilusius įtarimams dėl įmonės, ir tai smarkiai sutrikdytų Komisijos darbą.

111 Dėl teiginio, kad *Dalmine* nebuvo suteikta galimybė laiku nutraukti jai priskiriamo pažeidimo ir taip ji buvo diskriminuojama, Komisija nustatė, jog ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytas pažeidimas buvo atliekamas tik iki 1995 m. sausio 1 d. (žr. toliau 317 ir po jo einančius punktus bei 2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimus *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00m bei *Mannesmannröhren-Werke prieš Komisiją*,

T-44/00, Rink. p. I-2223). Kadangi patikrinimai 1994 m. lapkričio 25 d. Sprendimo adresatų patalpose buvo atlikti 1994 m. gruodžio 1 ir 2 d. (žr. ginčijamo sprendimo 1 konstatuojamąją dalį), akivaizdu, kad *Dalmine* buvo informuota apie atliekamą tyrimą tik prieš vieną mėnesį iki pažeidimo, kuriuo ji kaltinama, laikotarpio pabaigos ar netgi jam pasibaigus, jeigu pažeidimo laikotarpis nustatomas pagal pirmiau minėtus sprendimus.

112 Esant tokioms aplinkybėms, *Dalmine*, net ir nusprendusi nedelsiant nutraukti neteisėtą veiklą, nebūtų pajėgusi pašalinti rinkos pasidalijimo sutarties antikonkurencinio poveikio iki pažeidimo laikotarpio pabaigos ir taip sumažinti jo trukmę. Taigi *Dalmine* argumentas ginčijamo sprendimo 1 straipsnio atžvilgiu yra nepagrįstas.

113 Dėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodyto pažeidimo, pakanka konstatuoti, kad *Dalmine* ir *Vallourec* nutraukė tiekimo sutarties įgyvendinimą tik po PK gavimo 1999 m. sausio mėnesį, o pirmasis patikrinimas *Dalmine* patalpose buvo atliktas 1997 m. vasario mėnesį. Jeigu *Dalmine* nesiėmė priemonių nutraukti neteisėtą veiklą 1997 m. vasario mėnesį, nėra pagrindo manyti, kad ji tai būtų padariusi atlikus patikrinimą 1994 m. gruodžio mėnesį.

114 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šis ieškinio pagrindas visas yra atmestinas.

Dėl galimybės susipažinti su byla

Šalių argumentai

115 *Dalmine* teigia, kad jai nebuvo suteikta galimybė susipažinti su visa byla. Komisija nepateikė ELPA priežiūros institucijos perduotų dokumentų, nors *Dalmine*

pageidavo su jais susipažinti. Komisija, nepateikdama kitų paaiškinimų ir neatsižvelgdama į turinį, tvirtino, kad tai vidaus dokumentai; be to, ji neišskyrė dokumentų, kuriuose buvo ELPA priežiūros institucijos nuomonė, ir dokumentų, kuriuos ši institucija tik buvo gavusi, o tai turėjo padaryti pagal Pranešimo dėl galimybės susipažinti su byla 19 išnašą. Taigi *Dalmine* teigia, kad jai nebuvo leista susipažinti su tam tikrais kaltinamaisiais įrodymais, kurie galėjo būti įtraukti į ELPA priežiūros institucijos bylą.

116 Be to, *Dalmine* skundžiasi, kad Komisija nenurodė, kurie iš bylos dokumentų buvo gauti atliekant patikrinimus pagal 1994 m. lapkričio 25 d. Sprendimą, nors tai galėjo būti kaltinamieji įrodymai (ginčijamo sprendimo 53 konstatuojamoji dalis).

117 Atsakydama į šiuos priekaištus, Komisija pareiškia, kad per administracinę procedūrą ji neprivalo informuoti įmonių apie dokumentus, neįtrauktus į tyrimo bylą, ir kurių ji neketina panaudoti prieš jas galutiniame sprendime (44 punkte minėto „Cemento" sprendimo 383 punktas). Taip pat nereikalaujama, kad per administracinę procedūrą ji suteiktų galimybę susipažinti su vidaus dokumentais.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

118 Pranešimo dėl galimybės susipažinti su byla II A 2 punktas nustato:

„Norint supaprastinti administravimą ir padidinti veiksmingumą, vidaus dokumentai ateityje bus dedami į vidaus dokumentų, susijusių su tiriamomis bylomis (neprieinamų), kuriose jie išdėstyti chronologine tvarka, bylą. Tokios kategorijos

klasifikavimą turi atlikti bylą nagrinėjantis pareigūnas, kuris prireikus garantuoja, kad toje byloje esantys dokumentai yra „vidaus dokumentai".

Toliau pateikti vidaus dokumentų pavyzdžiai:

...

c) korespondencija dėl bylos[19] su kitomis valstybinės valdžios institucijomis;

..."

119 Pranešimo dėl galimybės susipažinti su byla 19 išnaša, kuria remiasi *Dalmine*, nurodo:

„Būtina apsaugoti iš valdžios institucijų gautų dokumentų slaptumą; ši taisyklė taikoma ne tik konkurencijos institucijų dokumentams, bet ir kitų valstybių narių ir ne valstybių narių valdžios institucijų dokumentams. Skirtumas turi būti daromas tarp kitų valdžios institucijų pateiktos nuomonės ir komentarų, kuriems suteikta visiška apsauga, bei specifinių dokumentų, kuriuos jos pateikė ir kurie ne visada sudaro išimtį."

120 Reikia pažymėti, kad remiantis Pranešimo dėl susipažinimo su byla II A 2 punktu, bylą nagrinėjančio pareigūno vykdoma kontrolė nustatant, ar bylos dokumentai yra vidaus dokumentai, nėra įprastas administracinės procedūros etapas. Kadangi pagal šio punkto tekstą bylą nagrinėjantis pareigūnas „gali" atlikti tokią kontrolę „prireikus", darytina išvada, kad jeigu tam tikrų dokumentų klasifikavimas kaip „vidaus dokumentų" nėra arba jau nebėra ginčijamas, jam tokios kontrolės nebūtina atlikti. Be to, pati *Dalmine* turėjo dėl šio klausimo kreiptis į bylą nagrinėjantį pareigūną, kad jis galėtų patikrinti, ar vidaus dokumentams priskirti dokumentai, kuriuos ELPA priežiūros institucija atsiuntė Komisijai, iš tikrųjų yra tokie.

121 Atsakydamos į Pirmosios instancijos teismo raštu pateiktą klausimą prašant pateikti visą susirašinėjimą tarp Komisijos ir *Dalmine* dėl galimybės susipažinti su vidaus dokumentais, abi šalys pateikė 1999 birželio 7 d. parašytą *Dalmine* laišką. Šiame laiške *Dalmine*, be kita ko, pareiškė, kad ji negali identifikuoti dokumentų, kuriuos gavo ELPA priežiūros institucija ir kuriuos ši institucija perdavė Komisijai. *Dalmine* paprašė Komisijos atsiųsti jai tuos įrodymus, kad ji turėtų galimybę susipažinti su visais su ja susijusios bylos dokumentais. Tačiau *Dalmine* savo 1999 m. birželio 7 d. laiške neprašė, kad bylą nagrinėjantis pareigūnas patikrintų, ar Komisijai perduoti dokumentai yra vidaus dokumentai.

122 Komisija taip pat pateikė laišką, kurį ji 1999 m. gegužės 11 d. išsiuntė *Dalmine* kartu su 1994 m. lapkričio 25 d. ELPA priežiūros institucijos sprendimu, prašančiu Komisiją atlikti tyrimus Bendrijoje pagal EEE susitarimo Protokolo Nr. 23 8 straipsnio 3 dalį ir su Komisijos priimtais sprendimais atlikti šiuos tyrimus pagal Reglamento Nr. 17 14 straipsnio 3 dalį.

123 Atsakydama į kitą Pirmosios instancijos teismo klausimą, Komisija pareiškė, kad dokumentai, kuriuos ji gavo iš ELPA priežiūros institucijos, buvo įtraukti į

administracinę bylą, sunumeruoti nuo 1 iki 350 puslapio ir pavadinti „Vidaus dokumentai – neteiktini susipažinimui". Taigi *Dalmine*, kaip ir kiti PK adresatai, turėjo galimybę susipažinti su Komisijos administracinės bylos dokumentais nuo 1999 m. vasario 11 d. iki balandžio 20 dienos. *Dalmine* galėjo išsiaiškinti, kad yra 350 puslapių vidaus dokumentų, su kuriais Komisija neleidžia susipažinti, todėl negalima teigti, kad ji nepaprašė atlikti patikrinimo, ar tai tikrai vidaus dokumentai, nes nežinojo apie jų egzistavimą.

124 Šiuo atžvilgiu faktas, kad šie dokumentai yra ELPA priežiūros institucijos dokumentai, vėliau perduoti Komisijai, o ne Komisijos vidaus dokumentai, kaip *Dalmine* galėjo galvoti prieš gaudama 1999 m. gegužės 11 d. laišką, neturi reikšmės nagrinėjant šį ieškinio pagrindą. Kaip nurodoma Pranešimo dėl galimybės susipažinti su byla 19 išnašoje, vidaus dokumentai, gauti ir iš Bendrijos, ir iš nepriklausančių Bendrijai valdžios institucijų, saugomi taip pat kaip ir Komisijos vidaus dokumentai.

125 Bet kuriuo atveju pažymėtina, kad Pirmosios instancijos teismas, pasinaudodamas proceso organizavimo priemonėmis, paprašė Komisijos pateikti administracinės bylos 1–350 puslapių turinio aprašymą. Šis aprašymas rodo, kad visi šie dokumentai yra neabejotinai vidaus dokumentai, taigi tai, kad bylą nagrinėjantis pareigūnas neatliko patikrinimo, negalėjo paveikti *Dalmine* galimybės gintis, todėl negalėjo pažeisti jos teisės į gynybą.

126 Galiausiai dėl *Dalmine* skundo, kad ji neturėjo galimybės identifikuoti kaltinamųjų dokumentų, pakanka pažymėti, jog *Dalmine* galėjo susipažinti su visa administracine byla. Kadangi jau nebeliko abejonių dėl tyrimų teisėtumo (žr. 103–114 punktus), ši *Dalmine* nurodyta kliūtis, net jeigu ji egzistuotų, negalėjo apriboti įmonės teisės į gynybą. Be to, *Dalmine*, pareiškusi, kad minėti dokumentai buvo gauti neteisėtai, nenurodė, kaip jų gavimo būdas galėjo pažeisti jos teises.

127 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

2. *Dėl su bylos esme susijusių ieškinio pagrindų*

Dėl ginčijamame sprendime pateiktų perteklinių motyvų

Šalių argumentai

128 Komisijos sprendimo atžvilgiu *Dalmine* nurodo kai kuriuos faktus ginčijamame sprendime, kurie, nors ir nesusiję su galimais pažeidimais, potencialiai yra jai žalingi. Ji nurodo, kad nustatyti faktai, susiję su karteliniais susitarimais rinkose už Bendrijos ribų ir kainų nustatymu (ginčijamo sprendimo 54–61, 70–77, 121 ir 122 konstatuojamosios dalys), ginčijamo sprendimo 1 ir 2 straipsniuose nebuvo konstatuoti kaip pažeidimai. Taigi šie faktai yra pertekliniai ginčijamame sprendime. *Dalmine* baiminasi, kad šiuos konstatuotus faktus kitos įmonės gali panaudoti kaip pagrindą iškelti ieškiniu dėl patirtos žalos.

129 Atsakyme į PK ir per posėdį *Dalmine* prašė Komisijos pašalinti iš ginčijamo sprendimo visas nuorodas į faktus, kurie nėra pažeidimai. Ji tai darė siekdama apsisaugoti nuo trečiųjų šalių ieškinių. Komisija į šį prašymą nereagavo.

130 Pagrįsdama šiuos argumentus, *Dalmine* remiasi profesinės paslapties apsauga, kurią numato EB 287 straipsnio ir Reglamento Nr. 17 20 straipsnio 2 dalies nuostatos, numatančios Komisijos pareigą laikytis „tarnybinio diskretiškumo" (žr. generalinio advokato Lenzo nuomonę 1986 m. birželio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimui *Akzo Chemie prieš Komisiją*, 53/85, Rink. p. 1965, 1966, 1977).

131 *Dalmine* taip pat pabrėžia, kad Komisija privalo paskelbti tik „sprendimo esmę" ir turi „atsižvelgti į įmonių teisėtą interesą apsaugoti verslo paslaptis" (Reglamento Nr. 17 21 straipsnio 2 dalis). *Dalmine* nuomone, sprendimo konkurencijos byloje „esmė" yra rezoliucinė dalis ir pagrindiniai motyvai, kuriais grindžiamas Komisijos sprendimas. Į ją neturėtų patekti su EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimo konstatavimu nesusiję tvirtinimai. *Dalmine* prašo Teismą panaikinti nesusijusius faktus ir priimti atitinkamą sprendimą dėl ginčijamo sprendimo galiojimo.

132 Komisija pareiškia, kad, pateikusi atsiliepimą į ieškinį, ji vis dar nagrinėjo pareiškimus dėl kai kurios ginčijamame sprendime pateiktos informacijos konfidencialumo rengiantis šį sprendimą paskelbti *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*. Taigi *Dalmine* galėjo prašyti neskelbti kai kurių sprendimo fragmentų.

133 Komisija neigia, kad ginčijamame sprendime yra informacijos, kurios paskelbimas galėtų sudaryti prielaidas trečiosioms šalims pateikti ieškinius prieš *Dalmine*. Tai, kad kai kurie veiksmai nelaikomi EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimu, negali pakenkti *Dalmine*.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

134 Pakanka nurodyti, kad teisės aktai nenumato, jog sprendimo adresatas turi teisę ginčyti kai kuriuos sprendimo motyvus, pateikdamas ieškinį dėl panaikinimo pagal EB 230 straipsnio nuostatas, jeigu šie motyvai nesukelia saistančių teisinių pasekmių, pažeidžiančių asmens interesus (žr. šiuo klausimu 2000 m. kovo 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Coca-Cola prieš Komisiją*, T-125/97 ir T-127/97, Rink. p. II-1733, 77 punktą ir 80–85 punktus). Sprendimo motyvai iš principo negali sukelti tokių pasekmių. Ieškovė šioje byloje nepaaiškino, kaip ginčijami motyvai galėtų sukelti tokias pasekmes, kad pasikeistų jos teisinė padėtis.

135 Atsižvelgiant į tai, šio ieškinio pagrindo negalima palaikyti.

Dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo (Europos-Japonijos klubas)

136 *Dalmine* neneigia, kad sprendimo adresatai buvo sudarę susitarimą, tačiau teigia, jog jis nebuvo susijęs su Bendrijos vidaus rinkomis, taigi jai netaikomas EB 81 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas. Šiuo atžvilgiu ji pateikia du ieškinio pagrindus.

Ieškinio pagrindai dėl atitinkamos rinkos analizės ir įmonių, kurioms skirtas ginčijamas sprendimas, veiksmų šioje rinkoje

— Šalių argumentai

137 *Dalmine* teigia, kad ginčijamas sprendimas pažeidžia EB 253 straipsnyje įtvirtintą pareigą motyvuoti ir jame neteisingai taikomas EB 81 straipsnis. Komisija neatliko

nuodugnios atitinkamos rinkos analizės ir dėl to negalėjo įvertinti, ar yra pagrindas taikyti EB 81 straipsnio 1 dalį, ir taip pažeidė šią nuostatą.

138 *Dalmine* neigia, kad besiūlių vamzdžių gamintojai susitarė apsaugoti vienas kito nacionalines rinkas. Pažeidimai yra susiję tik su dviem produktais: standartiniais sriegiuotais OCTG vamzdžiais ir transportavimo vamzdžiais projektams, tačiau dėl šių produktų Komisija nepateikė duomenų, kuriais remiantis galima būtų nustatyti, ar tenkinamos EB 81 straipsnio 1 dalies taikymo sąlygos, t. y., ar yra konkurencijos apribojimas ir poveikis prekybai tarp valstybių narių. Iš tikrųjų ji rėmėsi duomenimis apie daug platesnį produktų asortimentą (žr., pavyzdžiui, ginčijamo sprendimo 1, 3 ir 4 priedus). Taip Komisija nusprendė, kad nacionaliniai plieno vamzdžių gamintojai dominuoja kiekvienas savo šalies rinkoje.

139 *Dalmine* teigia, kad Komisija būtų padariusi kitokią išvadą, jeigu būtų analizavusi tik atitinkamų produktų rinkas. Iš tikrųjų Italijos rinkoje *Dalmine* parduoda tik labai nedaug standartinių OCTG vamzdžių, kitaip nei tą galima suprasti iš ginčijamo sprendimo 68 konstatuojamosios dalies, o kiti gamintojai, kuriems buvo skirtas ginčijamas sprendimas, šioje rinkoje parduoda daug didesnius šio produkto kiekius. Tik „premium" vamzdžių, parduodamų Italijos naftos gavybos įmonėms, atveju Komisijos tariamas dominavimas iš tikro egzistuoja.

140 *Dalmine* pažymi, kad Biasizzo parodymai, kaip kaltinamasis įrodymas, yra nepatikimas dėl 78 punkte nurodytų priežasčių. Be to, parodymai gali būti siejami tik su OCTG vamzdžių pardavimu, nes pažeidimų laikotarpiu šios įmonės komercinė veikla nebuvo susijusi su transportavimo vamzdžiais. Kadangi didžioji dalis *Agip* parduodamų OCTG vamzdžių buvo „premium" vamzdžiai, šie parodymai

sietini tik su vieno iš šių produktų pardavimu. Šie parodymai taip pat prieštarauja ginčijamo sprendimo prieduose pateiktiems duomenims.

141 *Dalmine* mano, kad transportavimo vamzdžių projektams pardavimo Italijos rinkoje srityje ji užima gana stiprią padėtį, palyginti su savo konkurentais, kuriems skirtas ginčijamas sprendimas. Vis dėlto Italijos rinkoje parduodami transportavimo vamzdžiai projektams sudaro tik mažą visų transportavimo vamzdžių dalį. Be to, minimu laikotarpiu *Dalmine* pardavė gana daug transportavimo vamzdžių projektams Jungtinės Karalystės rinkoje bei mažiau – Vokietijoje ir Prancūzijoje. Toliau ji kritikuoja Komisiją neatsižvelgus į faktą, kad kai kuriais atvejais transportavimo vamzdžius projektams gali pakeisti suvirinti plieno vamzdžiai. Galiausiai OCTG vamzdžių ir transportavimo vamzdžių projektams importas iš kitų, išskyrus Japoniją, šalių, kurios nėra valstybės narės, labai susilpnino *Dalmine* ekonomines pozicijas šių produktų Italijos rinkoje.

142 Komisija atsako, kad ji įvertino kartelio poveikį Bendrijos lygmeniu.

143 Ginčijamo sprendimo 68 konstatuojamosios dalies lentelės duomenys rodo, kad susitarimų pasidalyti nacionalines rinkas buvo laikomasi atitinkamų produktų atžvilgiu. Šiuos duomenis patvirtina *Vallourec* parodymai ir *Dalmine* vadovų parodymai, duoti Bergamo prokurorui. Komisija atmeta kritiką, kad Biasizzo parodymai nėra patikimi.

144 Dėl padėties Italijos rinkoje Komisija primena, kad *Dalmine* standartinių OCTG vamzdžių ir transportavimo vamzdžių projektams metiniai pardavimai šioje rinkoje nuo 1990 iki 1995 m. sudarė vidutiniškai 13 506 tonas per metus (*Dalmine*

atsakymas į Komisijos užklausą pagal Reglamento Nr. 17 11 straipsnį). Per tą patį laiką visų aštuonių karteliniame susitarime dalyvavusių įmonių pardavimai iš viso sudarė 14 869 tonas (žr. ginčijamo sprendimo 2 priedą: Italijos rinkoje parduoti standartiniai OCTG vamzdžiai (1 514 tonų) bei transportavimo vamzdžiai projektams (13 355 tonos). Akivaizdu, kad šiuo laikotarpiu *Dalmine* teko 91 % atitinkamų produktų Italijos rinkos.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

145 Dėl tariamo EB 253 straipsnio nuostatų pažeidimo primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką vertinant pareigą motyvuoti reikia atsižvelgti į bylos aplinkybes, ypač į teisės akto turinį, nurodytų motyvų pobūdį bei suinteresuotumą, kurį gali turėti asmenys, kuriems šis aktas skirtas, arba kiti asmenys, kurie yra su juo tiesiogiai ir konkrečiai susiję, gauti paaiškinimus (žr., pavyzdžiui, 1996 m. vasario 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgium prieš Komisiją*, C-56/93, Rink. p. I-723, 86 punktą ir 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktą). Pakanka, kad Komisija savo sprendimuose nurodytų faktus ir teisinius motyvus, kurie turi lemiamą reikšmę juos priimant (žr. šiuo klausimu 1998 m. liepos 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ITT Promedia prieš Komisiją*, T-111/96, Rink. p. II-2937, 131 punktą).

146 Pagal teismų praktiką, skundai dėl Komisijos sprendimo motyvų, įtrauktų tik išsamumo sumetimais, yra atmestini visi, nes jie nėra pagrindas panaikinti sprendimą (žr. pagal analogiją 2003 m. gegužės 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *T. Port prieš Komisiją*, C-122/01 P, Rink. p. I-4261 17 punktą; taip pat žr. pirmesnį 134 punktą).

147 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad siekdama nustatyti EB 81 straipsnio pažeidimą Komisija neprivalo įrodyti padarytą neigiamą poveikį konkurencijai po to, kai ji nustato, kad egzistuoja susitarimas ar suderinti veiksmai, kurių tikslas riboti konkurenciją (1995 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ferriere Nord prieš Komisiją*, T-143/89, Rink. p. II-917, 30 ir po jo einantys punktai bei 1999 m. kovo 11 d. Sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, T-141/94, Rink. p. II-347, 277 punktas).

148 Šioje byloje nustatydama ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytą pažeidimą Komisija visų pirma rėmėsi susitarimo dėl Vokietijos, Jungtinės Karalystės, Prancūzijos ir Italijos rinkų pasidalijimo antikonkurenciniu tikslu bei grindė tai rašytiniais įrodymais (žr. ginčijamo sprendimo 62–67 konstatuojamąsias dalis ir 111 punkte minėto sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 173–337 punktus).

149 Akivaizdu, kad ginčijamo sprendimo 68 konstatuojamoji dalis, susijusi su minėto susitarimo pasekmėmis, yra papildomas motyvas ir tik dėl išsamumo buvo įtrauktas į ginčijamo sprendimo motyvuojamosios dalies bendrą schemą, susijusią su ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytu pažeidimu. Taigi net ir tuo atveju, jeigu *Dalmine* sugebėtų įrodyti, kad šis papildomas motyvavimas yra netinkamas, ginčijamo sprendimo 1 straipsnio negalima būtų panaikinti, jeigu šioje byloje yra teisiškai įrodomas antikonkurencinis tikslas (žr. 152 punktą). Iš to išplaukia, kad skundas dėl pareigos motyvuoti pažeidimo yra nepagrįstas ir atmestinas.

150 Be to, dėl *Dalmine* teiginio, kad ginčijamame sprendime nurodyti faktai nesudaro EB 81 straipsnio pažeidimo, reikia pripažinti, kad šiam skundui pagrįsti pateikti argumentai yra iš esmės susiję su tuo, kad pažeidimu pripažintas susitarimas neturėjo jokių praktinių pasekmių, nes jis sudarytas tik dėl standartinių OCTG vamzdžių ir transportavimo vamzdžių projektams.

151 Primintina: kadangi nustatydama EB 81 straipsnio nuostatų pažeidimą, Komisija neprivalo įrodyti neigiamo poveikio konkurencijai, jeigu ji nustato, kad egzistuoja susitarimas, kurio tikslas riboti konkurenciją (žr. 147 punktą ir ten nurodytą teismų praktiką), ir kadangi ji visų pirma rėmėsi susitarimo dėl rinkų pasidalijimo antikonkurenciniu tikslu, *Dalmine* argumentai dėl susitarimo pasekmių šiame kontekste yra nepagrįsti.

152 Tačiau *Dalmine* taip pat ginčijo Biasizzo parodymų įrodomąją vertę, teigdama, kad jis buvo atsakingas už OCTG vamzdžių, o ne transportavimo vamzdžių projektams pardavimą. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad ginčijamame sprendime Komisija rėmėsi daugeliu įrodymų, kurių tinkamumo *Dalmine* neginčija, dėl minėto susitarimo tikslo, visų pirma, trumpais, tačiau išsamiais Verluca parodymais, o ne tik vienu įrodymu, kurio įrodomąją vertę ginčija *Dalmine*. Taigi net jei ši kritika būtų pagrįsta, dėl to ginčijamo sprendimo panaikinimas nebūtų įmanomas.

153 Vis dėlto Biasizzo parodymus patvirtino kitų jo kolegų duoti parodymai, kurie yra Komisijos byloje ir kuriais ji remiasi Pirmosios instancijos teisme, tačiau jie nėra paminėti ginčijamame sprendime. Iš 1995 m. birželio 5 d. Jachia parodymų, esančių Komisijos tyrimo bylos 8220b S6 puslapyje, paaiškėja, kad buvo sudarytas susitarimas „nesiskverbti į kitoms įmonėms priklausančias teritorijas“, o iš 1995 m. birželio 8 d. Ciocca parodymų, esančių Komisijos tyrimo bylos 8220b S3 puslapyje, – kad „egzistuoja pasaulinis vamzdžių gamintojų kartelis“.

154 Šioje byloje neginčijama, kad Biasizzo bendrovėje *Dalmine* buvo atsakingas už OCTG vamzdžių pardavimą didžiąją pažeidimo laikotarpio dalį ir už transportavimo vamzdžių projektams pardavimą – mažiausiai keletą šio laikotarpio mėnesių, taigi jis tiesiogiai žinojo faktus, kuriuos nurodė, todėl nebūtina spręsti šalių ginčo dėl tikslaus laikotarpio, kai Biasizzo buvo atsakingas už ginčijamame sprendime nurodytų dviejų produktų pardavimą.

155 Šiuo atžvilgiu darytina išvada, kad Biasizzo parodymai yra patikimi, ypač kur jie sutampa su Verluca parodymais dėl sudaryto susitarimo pasidalyti vidaus rinkas (žr. šiuo klausimu 111 punkte minėto Sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 309 ir paskesnius punktus).

156 Galiausiai, kadangi *Dalmine* teigia, kad susitarimas dėl rinkų pasidalijimo, už kurį skirta sankcija ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje, nedarė jokio poveikio prekybai tarp valstybių narių, primintina, jog tam, kad susitarimas, sprendimas ar suderinti veiksmai galėtų daryti poveikį prekybai tarp valstybių narių, remiantis visais objektyviais faktais ir teise, turi būti įmanoma pakankamai tikėtinai numatyti, kad jie gali daryti tiesioginę ar netiesioginę, realią ar potencialią įtaką prekybai tarp valstybių narių (2002 m. vasario 28 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Atlantic Container Line ir kt. prieš Komisiją*, T-395/94, Rink. p. II-875, 79 ir 90 punktai). Iš to išplaukia, kad Komisijai nereikia įrodyti, jog prekyba faktiškai buvo paveikta (sprendimo *Atlantic Container* 90 punktas), tačiau toks faktinis ar potencialus poveikis turi būti pakankamai reikšmingas (2001 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ambulanz Glöckner*, C-475/99, Rink. p. II-8089, 48 punktas).

157 Susitarimas, kurio tikslas pasidalyti Bendrijos šalių vidaus rinkas, kaip šis, už kurį ginčijamo sprendimo 1 straipsniu skirta sankcija, būtinai turi prekybos tarp valstybių narių apimtį sumažinantį potencialų poveikį, kuris pasireikštų, jei susitarimas būtų įgyvendintas. Taigi akivaizdu, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytas pažeidimas šią sąlygą atitinka.

158 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, visi *Dalmine* pateikti ieškinio pagrindai ir argumentai dėl rinkos analizės, susijusios su ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytu pažeidimu, yra atmestini.

Dėl Dalmine dalyvavimo pažeidime

— Šalių argumentai

159 *Dalmine* teigia, kad jos dalyvavimas ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytame pažeidime nedarė reikšmingesnio poveikio konkurencijai. Kadangi jos vaidmuo Italijos standartinių OCTG vamzdžių ir transportavimo vamzdžių projektams rinkoje buvo nedidelis, ji negalėjo būti besiūlių plieno vamzdžių gamintojų kartelio lydere. Be to, ji nevykdė kartelinio susitarimo sąlygų ir kiti gamintojai ją vertino kaip nedrausmingą. Dėl rinkos ypatumų ir dėl to, kad kartelis neturėjo jokio sankcijų už kartelio taisyklių pažeidimą skyrimo mechanizmo, jis nepažeidė konkurentų ar įmonių, kurioms skirtas ginčijamas sprendimas, klientų interesų. *Dalmine* skundžiasi, kad Komisija neatsižvelgė į šias aplinkybes ir neatkreipė dėmesio, kad jos padėtis skyrėsi nuo kitų įmonių, kurioms skirtas sprendimas, padėties.

160 Komisija pareiškė, kad *Dalmine* pateikiamas argumentas yra nepagrįsta. Sprendžiant, ar įmonė pažeidė EB 81 straipsnio 1 dalies nuostatas, esminis yra vienas klausimas – ar jos veiksmus rinkoje lemia susitarimas.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

161 Dar kartą reikia pažymėti, kad Komisija atsižvelgė į susitarimo dėl rinkų pasidalijimo, kuriame dalyvavo *Dalmine*, konkurencijos ribojimo tikslą, todėl net ir nesant įrodymų, kokį poveikį konkurencijai padarė vien *Dalmine* veiksmai, išvada dėl jos padaryto pažeidimo, nurodyto ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje, nesikeičia

(žr. šiuo klausimu 44 punkte minėto „Cemento" sprendimo 1085–1088 punktus ir pirmesnį 147 punktą bei jame nurodytą teismų praktiką). Be to, Komisija visų pirma rėmėsi ginčijamo sprendimo 62–67 konstatuojamosiose dalyse nurodytais rašytiniais įrodymais, kad įrodytų, jog *Dalmine* dalyvavo darant pažeidimą (žr. taip pat šio sprendimo 152 punktą).

162 Dėl *Dalmine* teiginio, kad praktiškai ji išlaikė veiksmų laisvę, pažymėtina, jog pagal nusistovėjusią teismų praktiką, kai įmonė dalyvauja antikonkurencinį tikslą turinčiuose įmonių susitikimuose ir viešai neatsiriboja nuo jų turinio, taip kitiems susitikimo dalyviams sudarydama įspūdį, kad dalyvauja susitikimuose įkurtame kartelyje ir laikosi jo sprendimų, galima daryti išvadą, kad ji dalyvauja nagrinėjamame kartelyje (1991 m. gruodžio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Hercules Chemicals prieš Komisiją*, T-7/89, Rink. p. II-1711, 232 punktas; 1992 m. kovo 10 d. Sprendimo *Solvay prieš Komisiją*, T-12/89, Rink. p. II-907, 98 punktas; 1995 m. balandžio 6 d. Sprendimo *Tréfileurope prieš Komisiją*, T-141/89, Rink. p. II-791, 85 ir 86 punktai bei 44 punkte minėto „Cemento" sprendimo 1353 punktas).

163 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, šiam ieškinio pagrindui negali būti pritarta. Taigi ir prašymas panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnį yra atmestinas.

Dėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodyto pažeidimo

Dėl *Corus* ir *Dalmine* sudarytos tiekimo sutarties sąlygų

— Šalių argumentai

164 *Dalmine* ginčija Komisijos išvadą, kad kai kurios sutarties su *Corus* sąlygos yra neteisėtos. Komisija ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamojoje dalyje iškelia

prielaidą, jog kai kurias sutarties nuostatas draudžia EB 81 straipsnio 1 dalis, nepaisant to, kad tiekimo sutartys su *Corus* nėra priemonės įgyvendinant Europos-Japonijos klubo priimtas Pagrindines taisykles dėl vidaus rinkų pasidalijimo.

165 Pirmiausia ji ginčija sąlygų, nustatančių produktų kiekius, kurie bus parduoti *Corus*, teisinį vertinimą.

166 *Dalmine* ginčija ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamojoje dalyje esantį Komisijos teiginį, kad „nustatydamos *Corus* tiektinų (nesriegiuotų vamzdžių) kiekį procentais, o ne fiksuotu dydžiu, *Vallourec*, (*Mannesmann*) ir *Dalmine* įsipareigojo konkurento naudai tiekti iš anksto nežinomus kiekius.

167 *Dalmine* pareiškia, kad atsižvelgiant į tai, jog *Corus* poreikiai nenuspėjamai svyravo priklausomai nuo paklausos, *Corus* negalėjo rizikuoti įsipareigodama kiekvienais metais penkerių metų laikotarpiui pirkti fiksuotą nesriegiuotų vamzdžių kiekį.

168 Be to, *Dalmine* neigia, kad ji įsipareigojo tiekti *Corus* neapibrėžtą nesriegiuotų vamzdžių kiekį. Tiekimo sutarties 4 straipsnis nurodo, kokia tvarka šalys nustato vamzdžių kiekį. Jame nurodoma:

„Kiekvieną mėnesį (*Corus*) prieš tris mėnesius patvirtins konkretų kalendorinio mėnesio poreikį tonomis (pavyzdžiui, iki sausio pabaigos patvirtins balandžio mėnesio kiekį tonomis). (*Corus*) tada patikslins mėnesio kiekio tonomis detales iš

anksto prieš 2 mėnesius (pavyzdžiui, iki vasario pabaigos patvirtins balandžio mėnesio detalės). *Dalmine* priims užsakymo detalių pakeitimus ne vėliau kaip likus 10 dienų iki gamybos kalendorinio mėnesio. Pakeitimai po šio termino bus atliekami tik rašytiniu šalių susitarimu".

169 Toliau nustatoma, kad:

„(*Corus*) ir *Dalmine* kiekvieną kalendorinį mėnesį surengs darbo ir techninių ryšių susitikimus, kad būtų užtikrintas tvarkingas tiekimas ir sudarytas tiekimo planas (mažiausiai trims mėnesiams į priekį)."

170 Taigi *Dalmine* neigia, kad atsisakė pasinaudoti padidėjusia sriegiuotų vamzdžių paklausa mainais į *Corus* tiekiamų nesriegiuotų vamzdžių kvotą.

171 Pirmiausia sriegiuotų vamzdžių rinka *Dalmine* yra neprieinama, nes VAM sujungimo technologiją kontroliuoja *Vallourec*, o standartinių OCTG vamzdžių ji pagamina visai nedaug. Taigi *Dalmine* negalima kaltinti, kad nekonkuravo su *Corus* Jungtinės Karalystės premium sriegiuotų vamzdžių rinkoje, kurioje ji net nedalyvavo.

172 Antra, *Dalmine* atmeta ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamojoje dalyje iškeltą prielaidą, kad ji kartu su *Mannesmann* nebūtų įsipareigojusi tiekti *Corus* nenustatytų nesriegiuotų vamzdžių kiekių, jeigu nebūtų gavusi patikinimo, jog *Corus* tuo nepasinaudos, kad padidintų savo sriegiuotų vamzdžių rinkos dalį. Pagal ginčijamą

sprendimą toks patikinimas yra galimybė nutraukti *Dalmine* ir *Corus* tiekimo sutartį didelių nuostolių atveju (žr. *Dalmine* ir *Corus* tiekimo sutarties 9 straipsnio c punktą). *Dalmine* ginčija tokį aiškinimą. Nutraukimo sąlyga buvo numatyta ne dėl galimų nuostolių, nebegalint tiesiogiai pasinaudoti padidėjusia sriegiuotų vamzdžių paklausa, bet dėl galimų nuostolių esant ilgalaikiam šių produktų paklausos sumažėjimui, taigi ir *Corus* poreikiui pirkti nesriegiuotus vamzdžius.

173 Antra, *Dalmine* ginčija tai, kaip Komisija interpretuoja sutartinių kainų skaičiavimo metodą. Ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamojoje dalyje Komisija tvirtina, kad *Corus* privalėjo informuoti *Mannesmann* ir *Dalmine* apie parduotų sriegiuotų vamzdžių kainas bei kiekius, nors tai yra konfidenciali informacija. Ginčijamame sprendime taip pat kritikuojama tai, kad nesriegiuotų vamzdžių kaina priklauso nuo kainos, už kurią *Corus* parduodavo vamzdžius po sriegimo.

174 Šie vertinimai neatitinka tikrovės ir nėra pakankamai pagrįsti. Dėl tariamo keitimosi konfidencialia informacija *Dalmine* teigia, kad *Corus* jos neinformuodavo apie kainą, už kurią parduodavo sriegiuotus vamzdžius. Žinoma, kaina buvo vienas iš matematinės formulės elementų apskaičiuoti kainą, kurią mokėjo *Corus* už nesriegiuotus vamzdžius. Tačiau už skaičiavimą buvo atsakinga *Corus*, o *Dalmine* žinojo tik galutinį rezultatą. Kilus ginčui dėl taip apskaičiuotos kainos *Dalmine* turėjo teisę konsultuotis su neprikląusoma trečiąja šalimi. Dėl šio mechanizmo buvo galima apsaugoti *Corus* nustatomų kainų konfidencialumą.

175 Komisija gina savo nuomonę, kad sutarties mechanizmas parduodamiems produktų kiekiams apskaičiuoti ribojo konkurenciją.

176 Dėl salygos, nustatančios sutartinės kainos apskaičiavimo tvarką, Komisija pabrėžia, kad naudojamoje formulėje nesriegiuotų vamzdžių kainos priklauso nuo sriegiuotų vamzdžių kainų. Taigi *Vallourec*, *Mannesmann* ir *Dalmine* buvo nesuinteresuotos konkuruoti kainomis su *Corus* Jungtinės Karalystės sriegiuotų vamzdžių rinkoje.

177 Komisija įsitikinusi, kad nesriegiuotų vamzdžių kainos skaičiavimo formulė, kurią nustato tiekimo sutarties 6 straipsnis, yra susijusi su informacija, kuria konkuruojančios įmonės neturėtų keistis.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

178 Trijų tiekimo sutarčių tikslą ir pasekmes Komisija aprašo ginčijamo sprendimo konstatuojamosios dalies 111 punkte:

„Tiekimo sutarčių tikslas buvo nesriegiuotų vamzdžių tiekimas Šiaurės jūros OCTG rinkos lyderiui, o jų tikslas buvo paremti Jungtinės Karalystės vietos gamintoją laikantis Europos-Japonijos klube priimtų (Pagrindinių taisyklių). Pagrindinis šių sutarčių tikslas ir rezultatas buvo tarp (*Mannesmann*), *Vallourec* ir *Dalmine* pasidalyti visus jų konkurento (*Corus*) poreikius (*Vallourec* nuo 1994 m.). Pagal sutartis nesriegiuotų vamzdžių pirkimo kainos priklausė nuo (*Corus*) sriegiuotų vamzdžių kainų. Jose taip pat buvo nustatyti (*Corus*) (*Vallourec* nuo 1994 m.) tiekimo laisvės apribojimai, įpareigojantys *Corus* pranešti savo konkurentėms apie taikomas pardavimo kainas bei parduotų prekių kiekius. Be to, (*Mannesmann*), *Vallourec* (iki 1994 m. vasario mėn.) ir *Dalmine* įsipareigojo tiekti konkurentui (*Corus*, nuo 1994 m. kovo mėn. – *Vallourec*) iš anksto nenustatytus kiekius."

179 Pirmosios instancijos teismui pateiktų tiekimo sutarčių, ypač 1991 m. gruodžio 4 d. tarp *Dalmine* ir *Corus* sudarytos sutarties, nuostatos iš esmės patvirtina ginčijamo sprendimo 111 bei 78–82 ir 153 konstatuojamosiose dalyse nurodytus faktus. Apskritai šiomis sutartimis pasidalijamas *Corus* nesriegiuotų vamzdžių poreikis tarp trijų Europos gamintojų (40 % – *Vallourec*, 30 % – *Dalmine* ir 30 % – *Mannesmann*) vėliausiai nuo 1993 m. rugpjūčio 9 dienos. Be to, kiekviena iš sutarčių nustato sąlygą, kad *Corus* mokama kaina už sriegiuotus vamzdžius turi būti nustatyta pagal matematinę formulę, kurioje atsižvelgiama į už sriegiuotus vamzdžius *Corus* gaunamą kainą.

180 Dėl to tiekimo sutarčių tikslas ir (arba) mažų mažiausiai rezultatas buvo keturių Europos gamintojų konkurencijos riziką pakeisti į suderėtą iš Jungtinėje Karalystėje gaminamų sriegiuotų vamzdžių gaunamo pelno paskirstymą (žr. pagal analogiją dėl suderintų veiksmų 42 punkte minėto „Cemento" sprendimo 3150 punktą).

181 Paaukodama savo laisvę rinktis tiekimą kiekviena tiekimo sutartimi *Corus* taip susaistė tris savo konkurentus Bendrijoje, kad jos vietos rinkoje išnyko bet kokia veiksminga konkurencija iš jų pusės ir bet kokia tokios konkurencijos perspektyva. Šių trijų gamintojų nesriegiuotų vamzdžių pardavimai mažėtų, jei mažėtų *Corus* sriegiuotų vamzdžių pardavimai. Be to, nesriegiuotų vamzdžių pardavimo pelnas, kurį gautų šie trys tiekėjai mažėtų, jeigu mažėtų *Corus* už sriegiuotus vamzdžius gaunama kaina, ir tai net galėtų virsti nuostoliais. Tokiomis aplinkybėmis buvo praktiškai neįmanoma, kad šie trys gamintojai siektų realiai konkuruoti, ypač kainomis, su *Corus* Jungtinės Karalystės sriegiuotų vamzdžių rinkoje (žr. ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamąją dalį).

182 Kita vertus, sudarydamas šias sutartis, kiekvienas iš trijų *Corus* Bendrijos konkurentų užsitikrino netiesioginį dalyvavimą *Corus* vietos rinkoje ir su tuo susijusią pelno dalį. Kad gautų šią naudą, jie atsisakė galimybės pardavinėti sriegiuotus vamzdžius Britanijos rinkoje ir vėliausiai nuo trečiosios sutarties

pasirašymo 1993 m. rugpjūčio 9 d., kuria *Mannesmann* paskirti likę 30 %, – galimybės tiekti didesnę, nei jiems iš anksto skirta, *Corus* perkamų nesriegiuotų vamzdžių dalį.

183 Be to, *Corus* konkurentai priėmė jiems nenaudingą ir komerciškai nelogišką įsipareigojimą tiekti *Corus* vamzdžius tik atsižvelgiant į pastarosios sriegiuotų vamzdžių pardavimo kiekius. Toks įsipareigojimas sustiprino neteisėtą šių gamintojų ir *Corus* tarpusavio priklausomybę, nes sutarties saistomi tiekėjai tapo priklausomi nuo *Corus* prekybos politikos. *Dalmine* argumentas, kad numatomų tiekti vamzdžių kiekiai būdavo nustatomi prieš tris mėnesius pagal su *Corus* sudarytos sutarties 4 straipsnio nuostatas, yra netinkamas, nes ši nuostata nesuteikė *Dalmine* teisės riboti tiekiamų nesriegiuotų vamzdžių kiekį, mat jis priklausė tik nuo *Corus* poreikių.

184 Net ir tuo atveju, jeigu ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamosios dalies pirmoje pastraipoje pateikta Komisijos išvada dėl galimybės nutraukti sutartį būtų nepagrįsta, šis faktas nepakeistų *Corus* ir trijų Bendrijos gamintojų, įskaitant *Dalmine,* sudarytų sutarčių antikonkurencinio pobūdžio. Todėl šioje byloje nėra reikalo spręsti šį šalutinį ginčą dėl fakto.

185 Akivaizdu, kad jeigu tiekimo sutartys nebūtų sudarytos, kiti trys Europos gamintojai, išskyrus *Corus*, nesant Pagrindinių taisyklių būtų turėję realų ar bent jau potencialų komercinį interesą veiksmingai konkuruoti su *Corus* Jungtinės Karalystės sriegiuotų vamzdžių rinkoje, taip pat konkuruoti vienas su kitu tiekiant *Corus* nesriegiuotus vamzdžius.

186 Dėl *Dalmine* argumentų nurodant praktines kliūtis, kurios trukdė jai tiesiogiai parduoti „premium" ir standartinius OCTG vamzdžius Jungtinės Karalystės rinkoje, šios kliūtys nėra pakankamos pagrįsti prielaidą, kad be tiekimo sutarties su *Corus*, o vėliau su *Vallourec*, ji niekada nebūtų galėjusi parduoti šių produktų toje rinkoje. Darant prielaidą, kad Jungtinės Karalystės OCTG vamzdžių rinkos sąlygos pagerėjo, negalima atmesti galimybės, jog *Dalmine* būtų galėjusi gauti licenciją parduoti „premium" sriegiuotus vamzdžius šioje rinkoje arba ji būtų galėjusi padidinti standartinių OCTG vamzdžių gamybą, kad parduotų juos šioje rinkoje. Iš to išplaukia, kad pasirašydama minėtą tiekimo sutartį ji faktiškai suvaržė savo verslo politiką, kaip aprašyta 182–185 punktuose.

187 Šiuo klausimu reikia pastebėti, kad kiekviena iš tiekimo sutarčių buvo sudaryta pradiniam penkerių metų terminui. Šis gana ilgas laikotarpis patvirtina ir sustiprina konkurenciją ribojantį sutarčių pobūdį, ypač kai *Dalmine* ir kiti du *Corus* tiekėjai atsisakė galimybės tuo laikotarpiu tiesiogiai pasinaudoti bet kokiu Britanijos sriegiuotų vamzdžių rinkos augimu.

188 Be to, kaip pastebi Komisija, formulė, pagal kurią kiekvienoje tiekimo sutartyje buvo nustatomos nesriegiuotų vamzdžių kainos, apėmė ir neteisėtą pasikeitimą komercine informacija (žr. ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamąją dalį), kuri turi būti konfidenciali, nes jos atskleidimas pažeistų konkuruojančių įmonių savarankiškos prekybos politikos principą (žr. šiuo klausimu šio sprendimo 147 punkte minėto Sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją* 403 punktą ir 1999 m. kovo 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Steel prieš Komisiją*, T-151/94, Rink. p. II-629, 383 ir paskesnius punktus).

189 *Dalmine* argumentas, kad su *Corus* parduodamų vamzdžių kiekiais ir pastarosios klientų mokamomis kainomis susijusi informacija jai nebuvo atskleista, šiuo atveju negali panaikinti tiekimo sutartis pasirašiusiųjų atsakomybės.

190 Tiesa, kad *Corus* neinformuodavo su ja sutartis sudariusių įmonių apie už sriegiuotus vamzdžius gautas kainas. Dėl tos priežasties ginčijamo sprendimo 111 konstatuojamosios dalies teiginys, kad tiekimo sutartys „įpareigojo (*Corus*) perduoti konkurentams jos taikomas pardavimo kainas" per daug išplečia šios sutarties sąlygos prasmę. Vis dėlto ginčijamo sprendimo 153 konstatuojamoje dalyje bei Pirmosios instancijos teisme Komisija teisingai teigė, kad ši kaina buvo matematiškai susijusi su kainomis už nesriegiuotus vamzdžius, taigi visi trys nagrinėjami tiekėjai gaudavo išsamią informaciją apie *Corus* parduodamų sriegiuotų vamzdžių kainų pasikeitimo pobūdį, laiką ir apimtį.

191 Reikia ne tik konstatuoti, kad šios informacijos perdavimas konkurentams pažeidžia EB 81 straipsnio 1 dalį, bet ir kad pažeidimo pobūdis iš esmės nesikeičia dėl to, ar buvo perduodamos sriegiuotų vamzdžių kainos, ar tik informacija dėl šių kainų pasikeitimo. Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad pirmesniame punkte paminėtas netikslumas yra nereikšmingas, atsižvelgiant į platesnį ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodyto pažeidimo kontekstą, ir dėl to jis neturi jokios įtakos pažeidimo padarymo pripažinimui.

192 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, skundai dėl *Dalmine* ir *Corus* sudarytos tiekimo sutarties sąlygų, yra atmestini.

Dėl ieškinio pagrindo dėl kartelinio susitarimo egzistavimo ir *Dalmine* dalyvavimo jame

— Šalių argumentai

193 *Dalmine* neigia, kad su *Corus* sudarytos sutartys yra kartelinio susitarimo rezultatas. Ji teigia, kad pirmiausia ji sudarė ir vėliau pratęsė tiekimo sutartį su *Corus*, siekdama

padidinti nesriegiuotų vamzdžių pardavimus Jungtinės Karalystės rinkoje. Tai buvo visiškai teisėtas verslo tikslas, į kurį Komisija sąmoningai neatsižvelgia ir apsiriboja *Corus* padėties šioje rinkoje analize (ginčijamo sprendimo 152 konstatuojamoji dalis).

194 *Dalmine* atmeta Komisijos ginčijamo sprendimo 80 konstatuojamojoje dalyje nurodytų dokumentų aiškinimą, jog su *Corus* sudarytų tiekimo sutarčių tikslas buvo išlaikyti dirbtinai aukštas kainas Jungtinės Karalystės rinkoje. Dokumentai, kuriais Komisija grindžia savo požiūrį, yra ankstesnės datos nei tiekimo sutartys ir juose tik svarstomi galimi scenarijai. Iš tikrųjų tie dokumentai rodo, kad *Vallourec* 1990 m. manė, jog Europos gamintojams suteikus išskirtines sąlygas Jungtinės Karalystės rinkoje būtų įmanoma išlaikyti aukštas kainas. Šie dokumentai taip pat rodo, kad *Corus* neatmetė galimybės apsirūpinti produkcija iš *UTM*, *Siderca* ir *Tubos de Acero de México SA* (žr. dokumentą dėl 1990 m. liepos 24 d. susitikimo su *British Steel*).

195 *Dalmine* taip pat ginčija tai, kaip Komisija analizavo pristatymo terminus. Pristatymą per penkias ar šešias savaites, kurio reikalavo *Corus*, galėjo atlikti tik Europos firmos, atsižvelgiant į transportavimo bei gamybos laiką nuo užsakymo gavimo datos. *Corus* reikalavo, kad *Dalmine* priimtų užsakymų papildymus net likus 10 dienų prieš gamybos mėnesį. Turint omenyje šias aplinkybes Komisijos išvada, jog pristatymo laikas nėra reikšmingas ir juo labiau kritika gamintojų atžvilgiu dėl įsipareigojimo tiekti iš anksto nenustatytus produktų kiekius, yra nelogiška.

196 *Dalmine* ginčija šių įrodymų, ypač nurodytų ginčijamo sprendimo 78 ir 80 konstatuojamosiose dalyse, įrodomąją vertę. Komisija rėmėsi klaidingu tų dokumentų aiškinimu. *Vallourec* vidaus dokumentai, kuriais remiasi Komisija, nė

kiek nepadėdami nustatyti jai tiesos, tik pateikia prielaidas dėl galimų pasekmių, jeigu būtų uždaryta Clydesdale esanti *Corus* gamykla. Dokumentuose nėra jokių nuorodų apie susitarimą pasidalyti Jungtinės Karalystės rinką.

197 *Dalmine* teigia, kad tokio susitarimo egzistavimo galimybei prieštarauja faktas, jog *Mannesmann* sudarė su *Corus* tiekimo sutartį praėjus trejiems metams po 1990 m. vykusių *Corus* ir *Vallourec* diskusijų, sudarančių Komisijos argumento, kad egzistavo neteisėtas susitarimas, pagrindą.

198 *Dalmine* neigia, kad ji dalyvavo susitarime su kitais Europos gamintojais pasidalyti Jungtinės Karalystės rinką, net ir darant prielaidą, kad toks susitarimas egzistuoja. Ji visų pirma primena, kad pagal ginčijamą sprendimą 1990 ar 1991 m. *Vallourec* ir *Corus* susitarė, jog *Corus* sudarys tiekimo sutartis tik su Europos gamintojais (žr. ginčijamo sprendimo 110 konstatuojamąją dalį). Iš ginčijamo sprendimo aiškiai išplaukia, kad šiose diskusijose *Dalmine* nedalyvavo, todėl Komisija negali jos kaltinti dalyvavus šiame susitarime. Taigi Komisija negali pateikti kaltinimo, kad *Dalmine* ir *Corus* sudarė tiekimo sutartį 1991 m. gruodžio 4 dieną.

199 *Dalmine* teigia, kad įrodymai, kuriais grindžiamas Komisijos argumentas, yra susiję tik su *Vallourec* ir *Corus* (žr. ginčijamo sprendimo 78, 91, 110, 146 ir 152 konstatuojamąsias dalis). *Dalmine* yra įsitikinusi, kad neturi galimybės veiksmingai gintis prieš tokius įrodymus, kurie yra susiję tik su trečiosiomis šalimis.

200 Toliau *Dalmine* ginčija Komisijos išvadą, kad ji vėliau prisijungė prie susitarimo, kurį buvo sudariusios *Vallourec* ir *Corus*, kai pastaroji svarstė galimybę pasitraukti iš rinkos ir parduoti savo besiūlių vamzdžių gamyklą. Ginčijamo sprendimo

91 konstatuojamojoje dalyje nurodyti įrodymai yra susiję su *Corus, Mannesmann, Vallourec* ir *Dalmine* 1993 m. sausio 29 d. susitikimu. Taigi šios diskusijos vyko anksčiau nei *Mannesmann* ir *Corus* 1993 m. rugpjūčio 9 d. sudarė tiekimo sutartį. *Dalmine* iš šios aplinkybės daro išvadą, kad 1993 m. sausio 29 d. Europos gamintojai nebuvo sudarę jokio susitarimo. Be to, Komisija, atrodo, kaltina *Dalmine* neprieštaravus dėl to, kad *Vallourec* pirktų *Corus* įmonę. *Dalmine* pabrėžia, kad ji su šiuo sandoriu niekaip nebuvo susijusi. Tačiau ji nurodo, kad norėjo išlaikyti Jungtinės Karalystės rinkos dalį ir dėl to norėjo ir toliau pardavinėti nesriegiuotus vamzdžius Jungtinės Karalystės rinkoje po to, kai *Vallourec* įsigijo *Corus* įmonę.

201 Be to, Komisija padarė išvadą apie kartelio egzistavimą, remdamasi *Vallourec* sprendimu po *Corus* besiūlių vamzdžių gamyklos įsigijimo atnaujinti tiekimo sutartis, kurias *Corus* anksčiau buvo sudariusi su *Mannesmann* ir *Dalmine*. *Dalmine* šią išvadą ginčija, pabrėždama, kad tai buvo tik *Vallourec* sprendimas, kuriam *Dalmine* neturėjo jokios įtakos, ir kad kiekviena šalis priėmė sprendimus atsižvelgdama į savo verslo interesus.

202 Galiausiai *Dalmine* teigia, kad jos ir *Corus* tiekimo sutarties poveikis rinkai buvo minimalus. Iš 20 400 tonų nesriegiuotų vamzdžių, kuriuos pardavė Jungtinės Karalystės rinkoje, tik 20 % buvo perdirbti į sriegiuotus standartinius OCTG vamzdžius (žr. ginčijamo sprendimo 2 priedą). Tai sudaro ne daugiau kaip 3 % Jungtinėje Karalystėje panaudojamų vamzdžių, 1,4 % – Bendrijoje ir 0,08 % – visame pasaulyje.

203 Komisija ginčija šiuos argumentus, tvirtindama, kad joks teisėtas interesas negalėjo skatinti *Corus* sudaryti šių sutarčių.

204 Pirmiausia šios tiekimo sutartys yra Europos-Japonijos klubo Pagrindinių taisyklių, kuriomis siekta apsaugoti nacionalines rinkas, sudėtinės dalys (ginčijamo sprendimo 146 konstatuojamoji dalis). Kai 1990 m. *Corus* iš dalies nutraukė kai kurių besiūlių vamzdžių gamybą, kilo rizika, kad nustos veikti susitarimo sąlyga dėl Jungtinės Karalystės rinkos apsaugos. *Corus* ir *Vallourec* šią problemą iškėlė 1990 m. liepos mėnesį per derybas dėl *Vallourec* licencijos, suteikusios *Corus* teisę taikyti VAM jungčių technologiją, pratęsimo.

205 Komisija teigia, kad šių dviejų įmonių kartelinis susitarimas yra pakankamai teisiškai įrodytas. Šiuo klausimu ji nurodo *Vallourec* dokumentą „1990 m. liepos 24 d. susitikimas su *British Steel*", kuriuo, be kita ko, remiamasi ginčijamo sprendimo 80 konstatuojamojoje dalyje. Komisija taip pat nurodo *Vallourec* dokumentą „Réflexions stratégiques", kuriuo remiamasi toje pačioje konstatuojamojoje dalyje ir kuris, jos teigimu, taip pat patvirtina jos argumentą.

206 Komisija atmeta argumentą dėl laiko, praėjusio nuo 1990 metų, kai vyko *Vallourec* ir *Corus* diskusijos, iki 1993 m. rugpjūčio 9 dienos, kai buvo pasirašyta *Corus* ir *Mannesmann* sutartis. Šioje byloje nėra jokio pagrindo neigti kartelio egzistavimą iki tiekimo sutarties su *Mannesmann* pasirašymo. Komisija pabrėžia, kad bet kuriuo atveju EB 81 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas taikomas visoms sutartims, neatsižvelgiant į jų formą. Ji primena, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo atžvilgiu išsamiai įrodė susitarimo dėl nacionalinių rinkų apsaugos egzistavimą.

207 Be to, iš ginčijamo sprendimo 65, 67, 84 ir 91 konstatuojamosiose dalyse nurodytų įrodymų matyti, kad 1990 m. *Vallourec* ir *Corus* diskusijos dėl *Corus* laipsniško pasitraukimo iš rinkos ir Clydesdale gamyklos uždarymo pasekmių buvo glaudžiai susijusios su susitarimu apsaugoti nacionalines rinkas.

208 *Dalmine*, kuri buvo susitarimo apsaugoti nacionalines rinkas dalyvė, pareiškė, kad problemas, kilusias dėl *Corus* restruktūrizavimo, reikia spręsti Europos lygmeniu, ir laikė priimtinu veiksmu tiekimo sutarties su *Corus* sudarymą kartu su *Vallourec* ir *Mannesmann*. *Dalmine* gerai suvokė, kad sudarydama šią sutartį ji padeda įgyvendinti susitarimą apsaugoti nacionalines rinkas ir koordinuoja savo verslo veiklą su tiesioginiais konkurentais.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

209 Visų pirma pažymėtina, kad, atsižvelgiant į tai, jog ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodytas pažeidimas remiasi pačiose *Corus* sudarytose tiekimo sutartyse esančiais konkurencijos ribojimais, pažeidimo faktui nustatyti pakanka nagrinėjant pirmesnį ieškinio pagrindą nurodytų aplinkybių.

210 Nepaisant tikrojo visų keturių Europos gamintojų bendradarbiavimo laipsnio, reikia konstatuoti, kad kiekvienas iš jų pasirašė vieną iš konkurenciją ribojančių tiekimo sutarčių, kurios pagal ginčijamo spendimo 2 straipsnį pažeidė E 81 straipsnio 1 dalį. Nors ginčijamo sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje teigiama, kad tiekimo sutartys buvo sudarytos „(padarant) 1 straipsnyje nurodytą pažeidimą", iš jo 111 konstatuojamosios dalies teksto aišku, kad 2 straipsnyje nurodytu pažeidimu yra laikomas pats sutarčių sudarymo faktas.

211 Taigi net darant prielaidą, kad *Dalmine* pavyko įrodyti, jog su *Corus* sudaryta tiekimo sutartis objektyviai atitiko jos verslo interesus, ši aplinkybė jokiu būdu nepaneigia Komisijos argumento, kad šis susitarimas buvo neteisėtas. Konkurenciją ribojantis

elgesys bent jau trumpą laikotarpį paprastai yra komerciškai naudingas įmonėms. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nėra reikalo spręsti šalių ginčo dėl to, kokią reikšmę *Corus* turėjo pristatymo laikas, nes šiuo klausimu *Dalmine* siekia įrodyti, kad *Corus* komerciniai interesai reikalavo turėti tris Europos tiekėjus.

212 Kadangi ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodytas pažeidimas yra teisiškai pakankamai įrodytas, nėra būtinybės analizuoti Komisijos motyvų dėl keturių Europos gamintojų susitarimo. Panašiai, nagrinėjant šį teisinį pagrindą nėra reikalo analizuoti visų *Dalmine* argumentų dėl kitų nei tiekimo sutartys įrodymų, kuriais Komisija remiasi, kad įrodytų susitarimo egzistavimą.

213 Tačiau ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodyto keturių Europos gamintojų veiksmų derinimo laipsnį reikia nagrinėti, nes jis yra svarbus šioje byloje nagrinėjant kai kuriuos kitus ieškinio pagrindus.

214 Reikia pažymėti, kad veiksmai, kurie yra vieno plano dalis ir kuriais siekiama bendro tikslo, gali būti vertinami kaip susiję su tuo pačiu susitarimu (žr. šiuo klausimu 44 punkte minėto „Cemento" sprendimo 4027 punktą). Iš tiesų, jeigu Komisija įrodo, kad karteliuose dalyvavusi įmonė žinojo arba turėjo žinoti, jog taip ji prisijungia prie bendro susitarimo, jos dalyvavimas šiuose karteliuose gali reikšti prisijungimą prie minėto susitarimo (žr. šiuo klausimu 44 punkte minėto „Cemento" sprendimo 4068 ir 4109 punktus).

215 Šiuo atžvilgiu ypač svarbus 1990 m. kovo 23 d. dokumentas *Réflexions contrat VAM* („Pastabos dėl VAM sutarties"). Jo dalyje „Scenarijus II" *Vallourec* direktorius Verluca numato galimybę įtikinti „japonus nesikišti į Jungtinės Karalystės rinką, kad problema būtų išspręsta tarp Europos atstovų". Toliau jis pažymėjo, kad „tokiu atveju nesriegiuoti vamzdžiai būtų veiksmingai padalyti tarp (*Mannesmann*), (*Vallourec*) ir *Dalmine*". Kitoje pastraipoje jis teigia, kad „turbūt būtų naudinga susieti (*Vallourec*) pardavimus ir su (*Corus*) parduodamų VAM kaina, ir su jų kiekiu".

216 Kadangi šis pasiūlymas tiksliai atspindi po 16 mėnesių tarp *Vallourec* ir *Corus* sudarytos sutarties pagrindines sąlygas, aišku, kad *Vallourec* iš tiesų laikėsi tokios strategijos, o sutartis buvo pasirašyta jai įgyvendinti.

217 Tai, kad iš esmės identiškos sutartys vėliau buvo pasirašytos tarp *Corus* ir kiekvienos kitos Europos-Japonijos klubo Europos narės, tai yra *Dalmine* ir po to *Mannesmann*, o nuo 1993 m. rugpjūčio *Corus* nesriegiuotų vamzdžių poreikis buvo faktiškai pasidalytas tarp kitų trijų Europos-Japonijos klubo narių tiksliai taip, kaip numatė Verluca, taip pat patvirtina, kad šios trys sutartys turėjo būti sudarytos vykdant bendrą strategiją, kuri yra minėtame klube suderintų veiksmų dalis.

218 Šią išvadą paremia įrodymai, kuriais Komisija remiasi ginčijamo sprendimo 91 konstatuojamoje dalyje, kur nurodyta:

„1993 m. sausio 21 d. (*Corus*) nusiuntė *Vallourec* (tikriausiai ir (*Mannesmann*) bei *Dalmine*) pagrindinius pasiūlymo principus dėl besiūlių plieno vamzdžių sektoriaus pertvarkymo, kurie buvo aptarti tarp *Mannesmann*, *Vallourec*, *Dalmine* ir (*Corus*)

1993 m. vasario 29 d. susitikime Heathrow (Komisijos bylos 4628 puslapis, tai yra dokumento „Pagrindiniai pasiūlymo dėl besiūlių plieno vamzdžių restruktūrizavimo principai" pirmasis puslapis). Dokumente rašoma: „(*Corus*) pranešė apie ketinimą nutraukti besiūlių plieno vamzdžių gamybą. Ji siekia tai padaryti organizuotu ir kontroliuojamu būdu, kad būtų išvengta sutrikimų tiekiant vamzdžius jos klientams ir padėtų perimantiems jos verslą gamintojams išlaikyti užsakymus. Per pastaruosius šešis mėnesius vyko diskusijos tarp (*Corus*) bei kitų (*Corus*) verslo įsigijimu susidomėjusių gamintojų ir, (*Corus*) nuomone, buvo pasiektas bendras sutarimas dėl šiame dokumente nurodytų veiksmų". Vienas iš pasiūlymų buvo perduoti veiklą OCTG (vamzdžių srityje) *Vallourec*, paliekant galioti nesriegiuotų vamzdžių tiekimo sutartis tarp (*Corus*) bei *Vallourec*, (*Mannesmann*) ir *Dalmine*, nekeičiant anksčiau nustatytų dalių. Tą pačią dieną įvyko susitikimas tarp (*Mannesmann*) ir (*Corus*), kur (*Mannesmann*) „sutiko, kad ateityje *Vallourec* turi tapti OCTG sektoriaus lyderiu" (Komisijos bylos 4626 puslapis, t. y. 1993 m. sausio 22 d. *Corus* darbuotojo Davis *Vallourec* darbuotojui Patrier išsiųsto fakso pranešimo vienas puslapis). 1993 m. gegužės–rugpjūčio mėn. *Dalmine* dokumente („Besiūlių plieno vamzdžių sistema Europoje ir rinkos vystymasis" *(Seamless steel tube system in Europe and market evolution)*, pateiktame Komisijos bylos 2053 puslapyje), nustatyta, kad kiekvienam tinkamas (*Corus*) problemos sprendimas gali būti pasiektas tik Europos mastu; *Dalmine* taip pat sutiko, kad *Vallourec* įsigytų (*Corus*) įrenginius."

219 Reikia pastebėti, kad ginčijamo sprendimo 80 konstatuojamojoje dalyje minėtame dokumente „Réflexions stratégiques" *Vallourec* aiškiai numatė galimybę, kad *Dalmine* ir *Mannesmann* tarsis su ja dėl nesriegiuotų vamzdžių tiekimo *Corus*. Ginčijamo sprendimo 59 konstatuojamojoje dalyje Komisija, pagrįsdama savo tvirtinimą, kad Europos gamintojai rengė parengiamuosius susitikimus prieš susitikimus su Japonijos gamintojais, kad galėtų suderinti savo pozicijas ir pateikti bendrus pasiūlymus Europos-Japonijos klube, remiasi dokumentu „g) japonai", ypač šio dokumento ketvirtame lape esančiu kalendoriumi (Komisijos bylos 4912 puslapis).

220 Iš pirmiau paminėtų rašytinių įrodymų, kuriais Komisija rėmėsi ginčijamame sprendime, išplaukia, kad keturi Bendrijos gamintojai iš tikrųjų susitikdavo suderinti savo pozicijų Europos-Japonijos klube prieš tarpžemyninius susitikimus tame klube bent jau 1993 metais. Taip pat nustatyta, kad *Corus* sriegimo gamyklos Clydesdale uždarymas ir jos pardavimas *Vallourec* bei *Dalmine* ir *Mannesmann* nesriegiuotų vamzdžių tiekimas *Corus* buvo aptariami šiuose susitikimuose. Dėl to neįtikėtina, kad *Dalmine* galėjo nežinoti *Vallourec* parengtos strategijos nuostatų ir kad jos tiekimo susitarimas su *Corus* sudarė tik dalį platesnio konkurenciją ribojančio susitarimo, darančio poveikį standartinių sriegiuotų vamzdžių ir nesriegiuotų vamzdžių rinkoms.

221 Dėl *Dalmine* argumento, kad trečioji tiekimo sutartis tarp *Corus* ir *Mannesmann* buvo sudaryta daug vėliau negu dvi pirmosios, todėl Komisija negalėjo padaryti išvados, kad tai buvo vienas keturių Europos gamintojų pažeidimas, reikia pažymėti, kad tiekimo sutarties tarp *Mannesmann* ir *Corus* nebuvimas iki 1993 m. negali paneigti Komisijos argumento dėl tikslų, kurių siekė kiti trys gamintojai – *Corus*, *Vallourec* ir *Dalmine* – 1991 m. pasirašydami kitas dvi sutartis. Nors strategija pasidalyti nesriegiuotų vamzdžių tiekimą buvo visiškai įgyvendinta tik nuo momento, kai *Corus* pradėjo tiekti trys tiekėjai, šių dviejų sutarčių, apimančių 70 % jai reikalingo nesriegiuotų vamzdžių kiekio, pasirašymas reiškė reikšmingą, nors ir dalinį šio plano įgyvendinimą.

222 Be to, kaip Pirmosios instancijos teismui pažymėjo Komisija, 1993 m. sausio 21 d. dokumente „Pagrindiniai pasiūlymo dėl besiūlių plieno vamzdžių restruktūrizavimo principai" nurodytas faktas, jog *Mannesmann* jau tiekė nesriegiuotus vamzdžius *Corus*, kitaip negu tvirtina *Dalmine*, ne tik nėra nesuderinamas su 1993 m. rugpjūčio mėn. tarp *Corus* ir *Mannesmann* pasirašyta tiekimo sutartimi, bet ir patvirtina Komisijos išvadas. Nors Komisija, vadovaudamasi atsargumo principu, nustatė, kad ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodytas pažeidimas *Mannesmann* atveju tęsėsi tik nuo 1993 m. rugpjūčio 9 d., į šią dieną su *Corus* pasirašyta tiekimo sutartis buvo neabejotinas *Mannesmann* dalyvavimo pažeidime įrodymas, iš pirmiau minėto

dokumento yra aišku, kad realiai *Mannesmann* tiekė nesriegiuotus vamzdžius *Corus* nuo 1993 m. sausio mėnesio.

223 Taigi iš įrodymų, kuriais Komisija rėmėsi ginčijamame sprendime, matyti, kad *Vallourec* sukūrė Jungtinės Karalystės rinkos apsaugos strategiją ir su *Corus* sudarė tiekimo sutartį, kuri buvo pirmasis žingsnis ją įgyvendinant. Vėliau prie jų prisijungė *Dalmine* ir *Mannesmann,* ir tai patvirtina abiejų įmonių su *Corus* sudarytos tiekimo sutartys.

224 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Komisija ginčijamame sprendime padarė teisingą išvadą, jog tiekimo sutartys yra ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodytas pažeidimas ir pakankamas teisinis jo įrodymas. Taip pat konstatuotina, kiek tai reikšminga, kad papildomi įrodymai, kuriais rėmėsi Komisija, patvirtina jos argumento, kad šios sutartys buvo dalis platesnės bendros Europos politikos dėl standartinių sriegiuotų OCTG vamzdžių, pagrįstumą.

225 Galiausiai dėl argumentų, kad *Dalmine* ir *Corus* sudarytų sutarčių antikonkurencinis poveikis buvo nedidelis, pakanka pažymėti, jog, net ir esant šiai aplinkybei, tai nekeičia fakto, kad buvo padarytas ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodytas pažeidimas, nes buvo įrodytas sutarties ir strategijos, kurią ši sutartis įgyvendino, antikonkurencinis tikslas.

226 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ieškinio pagrindas dėl kartelio egzistavimo ir *Dalmine* dalyvavimo karteliniame susitarime, yra atmestinas.

Dėl ieškinio pagrindo dėl atitinkamos rinkos ir sąsajos su ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytu pažeidimu

— Šalių argumentai

227 *Dalmine* teigia, kad *Corus* tiekimo sutartys buvo sudarytos dėl produktų, kurie nepriklausė atitinkamai rinkai. Todėl Komisija negalėjo tinkamai įrodyti, jog sutartys ribojo konkurenciją šioje rinkoje.

228 Ji teigia, kad Komisija laikėsi nuostatos, jog šios tiekimo sutartys buvo dalis rinkų apsaugos susitarimo, kurio neteisėtumas nurodomas ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje. Logiškai šis teiginys reiškia, kad šios sutartys daro poveikį konkurencijai to paties produkto rinkoje, su kuria buvo susijusi sutartis, nurodyta 1 straipsnyje. Tačiau, *Dalmine* nuomone, yra kitaip: tiekimo sutartys sudarytos dėl kitų produktų nei nurodytieji susitarimo 1 straipsnyje. Pagal tiekimo sutartis 80 % šių produktų sudaro nesriegiuoti vamzdžiai, kurie turėjo būti perdirbti į OCTG „premium" vamzdžius, o Europos-Japonijos klubo susitarimas buvo sudarytas tik dėl standartinių OCTG vamzdžių. Taigi Komisijos argumentacija yra klaidinga, o ginčijamas sprendimas – netinkamai motyvuotas.

229 *Dalmine* tvirtina, kad su *Corus* sudarytos tiekimo sutartys nebuvo ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo įgyvendinimo priemonės. Ji teigia, kad tariamo susitarimo tarp *Vallourec* ir *Corus* tikslas negalėjo užkirsti kelio Japonijos gamintojams patekti į Europos rinkas, nes jiems jau priklausė didelės Jungtinės Karalystės rinkos dalys. Be to, Komisijos pateikti įrodymai rodo, kad *Vallourec* nebuvo įsitikinusi, jog Clydesdale gamyklos uždarymas gali padidinti Japonijos gamintojų konkurenciją šioje rinkoje.

230 *Dalmine* pažymi, kad nuo 1991 metų nesriegiuotus vamzdžius *Corus* tiekdavo užsienio gamintojai. Taigi nuo to laiko nėra tokio dalyko kaip Jungtinės Karalystės „vidaus" gamyba, o šitaip yra formuluojama Europos-Japonijos klubo Pagrindinių taisyklių dalyje, skirtoje nacionalinių rinkų apsaugai. Atsižvelgiant į tai, nesriegiuotų vamzdžių kiekis, kurį *Vallourec, Mannesmann* ir *Dalmine* pardavė *Corus*, yra neteisingai įtrauktas į lentelę, pateiktą ginčijamo sprendimo 68 konstatuojamojoje dalyje, kaip nacionalinio gamintojo kiekis.

231 Papildomai *Dalmine* tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismui nustačius, jog jos sutartis su *Corus* gali būti siejama su ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytu pažeidimu, bet kuris 2 straipsnyje nurodyto pažeidimo pagrindimo trūkumas taip pat daro įtaką 1 straipsnio pagrįstumui.

232 Komisija atsako, kad ji ginčijamo sprendimo 146–155 konstatuojamosiose dalyse išsamiai paaiškino mechanizmą, kuriuo šios tiekimo sutartys turėjo įgyvendinti Europos-Japonijos klube priimtas Pagrindines taisykles dėl nacionalinių rinkų apsaugos.

233 Dėl *Dalmine* teiginių apie kainų lygį Jungtinėje Karalystėje Komisija pakartoja, kad kainos buvo aukštos.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

234 Visų pirma pažymėtina, kad ginčijamo sprendimo 1 ir 2 straipsniuose Komisija nustatė, jog buvo padaryti du atskiri pažeidimai, susiję su dviejomis artimomis produktų rinkomis. Taigi pagal atitinkamų rinkų apibrėžimus, pateiktus ginčijamo

sprendimo 29 konstatuojamojoje dalyje, savaime nėra nieko klaidingo, kad su ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodytu pažeidimu susijusi rinka yra nesriegiuotų vamzdžių rinka, o ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytas pažeidimas yra susijęs su standartinių sriegiuotų OCTG vamzdžių rinka.

235 Bendrijos teisėje nėra tokios normos, kuri nustatytų, kad Komisija tame pačiame sprendime negali nustatyti dviejų skirtingų EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimų. Nagrinėjamos ekonominės situacijos gali būti sudėtingos ir du pažeidimai gali būti susiję su dviem nepriklausomomis, bet susijusiomis rinkomis, dėl to logiška nustatyti sankcijas viename sprendime, mat nors šie pažeidimai atskiri, jie yra susiję.

236 Taigi šioje byloje Komisija apibūdino situaciją, kai tarp Europos gamintojų buvo sudaryti susitarimai dėl Jungtinės Karalystės nesriegiuotų vamzdžių rinkos, siekiant bent iš dalies apsaugoti Jungtinės Karalystės rinką nuo standartinių sriegiuotų OCTG vamzdžių importo iš Japonijos. Komisija nebūtų galėjusi tinkamai įvertinti visų per tyrimą nustatytų faktų, neatsižvelgdama į įvairius antikonkurencinius veiksmus, egzistuojančius šiose dviejose tarpusavyje susijusiose rinkose (žr. pagal analogiją 2002 m. spalio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo (apskųsto apeliacine tvarka) *Tetra Laval prieš Komisiją*, T-5/02, Rink. p. II-4381, 142–147 ir 154–162 punktus).

237 *Dalmine* kritika dėl dviejų pažeidimų sąsajos negali paveikti ginčijamo sprendimo 2 straipsnio esmės, nes šiame straipsnyje nurodytas pažeidimas buvo pakankamai teisiškai įrodytas, remiantis vien tiekimo sutarčių sąlygomis (žr. šio sprendimo 178–192 punktus). Tačiau šiuos argumentus reikia išnagrinėti tiek, kiek Komisija, nustatydama ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytą pažeidimą, rėmėsi dviejų pažeidimų sąsaja, ir tiek, kiek ji, nustatydama baudų dydį, rėmėsi šia sąsaja ginčijamo sprendimo 164 konstatuojamojoje dalyje.

238 Iš 178 punkte cituotos 111 konstatuojamosios dalies akivaizdu, kad vienas iš kartelinio susitarimo tikslų įgyvendinant Pagrindines taisykles faktiškai buvo apsaugoti Jungtinės Karalystės standartinių OCTG vamzdžių rinką, tačiau kartelis taip pat turėjo atskirą antikonkurencinį tikslą ir poveikį, susijusį su Jungtinės Karalystės nesriegiuotų vamzdžių rinka. Taigi pažymėtina, kad Komisija pakankamai teisiškai motyvavo savo argumentus dėl ginčijamame sprendime nurodytų dviejų pažeidimų sąsajos.

239 Dėl *Dalmine* argumento, kad *Corus* jau nebebuvo nacionalinis standartinių sriegiuotų OCTG vamzdžių gamintojas, nes pirko nesriegiuotus vamzdžius iš kitų Europos gamintojų, *Vallourec* dokumentai atskleidžia, jog jų autorius Verluca buvo optimistiškiau nusiteikęs dėl galimybės paveikti Japonijos gamintojus laikytis Pagrindinių taisyklių tuo atveju, jei *Corus* sutiktų pirkti tik Bendrijos kilmės nesriegiuotus vamzdžius, nei kad importuotų juos iš kitų žemynų. Taigi po to, kai *Corus* nusprendė uždaryti Clydesdale sriegimo gamyklą, buvo atsisakyta priimtiniausiu laikyto sprendimo, kaip apsaugoti Britanijos rinką, t. y. perdirbti Britanijoje pagamintus nesriegiuotus vamzdžius į sriegiuotus; tačiau tai nereiškia, kad pradėti laikyti neįmanomais bet kokie mėginimai apsaugoti Britanijos rinką nuo Japonijos gamintojų, kaip teigia *Dalmine*.

240 Kita vertus, kaip rodo bylos dokumentai, *Vallourec* laikėsi nuomonės, kad reikia ieškoti kito sprendimo, kuris geriausiai padėtų išsaugoti *status quo*. Pagal jos parengtą sprendimą šiam tikslui pasiekti, *Corus* turi būti tiekiami tik Bendrijoje pagaminti nesriegiuoti vamzdžiai. Nesvarbu, ar šis sprendimas buvo veiksmingas, mat iš bylos įrodymų akivaizdu, kad vienas tikslų, kurių siekė Europos gamintojai pasirašydami tiekimo sutartis, buvo išsaugoti Jungtinės Karalystės rinkos nacionalinį statusą Japonijos gamintojų atžvilgiu (žr. 213 ir po jo einančius punktus).

241 *Dalmine* argumentas, kad *Vallourec, Mannesmann* ir *Dalmine* parduotų *Corus* nesriegiuotų vamzdžių kiekis buvo nepagrįstai įtrauktas į ginčijamo sprendimo 68 konstatuojamosios dalies lentelę kaip „nacionalinio gamintojo" kiekis, yra atmestinas dėl tų pačių priežasčių. Šių parduotų vamzdžių kiekio įtraukimas reiškia Europoje pagamintų ir *Corus* bei vėliau *TISL* (*Vallourec* filialas) sriegimu apdorotų nesriegiuotų vamzdžių prilyginimą Britanijoje pagamintiems sriegiuotiems vamzdžiams.

242 Be to, ginčijamo sprendimo 111 konstatuojamoje dalyje esančios Komisijos analizės dėl jo 2 straipsnyje nurodyto pažeidimo nepaneigia faktas, kad tik dalis tiekimo sutartyse nurodytų nesriegiuotų vamzdžių buvo perdirbta į standartinius OCTG vamzdžius, o likusi dalis buvo skirta gaminti OCTG „premium" sriegiuotus vamzdžius. Jei yra nustatyta, jog tam tikra dalis šių nesriegiuotų vamzdžių buvo perdirbta į standartinius OCTG vamzdžius, taip pat nustatyta ir šių dviejų pažeidimų sąsaja, tad ir ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodyto pažeidimo aplinkybės pagrindžia to paties sprendimo 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo faktą.

243 Pasak pačios *Dalmine*, 20 % nesriegiuotų vamzdžių, tiektų pagal jos ir *Corus* sudarytą tiekimo sutartį, turėjo būti perdirbti į standartinius sriegiuotus vamzdžius. Šios sutarties ir sutarčių, kurias sudarė *Corus* ir *Vallourec* bei *Mannesmann*, 6 straipsnio b dalies nuostatos patvirtina, kad apskaičiuojant kainą, kurią *Corus* turėjo mokėti už nesriegiuotus vamzdžius, remtasi standartinių (*buttress threaded casing*) OCTG vamzdžių ir OCTG „premium" (VAM) vamzdžių pardavimo apimtimi. Šis skaičiavimo metodas yra prasmingas tik tuo atveju, jeigu taip tiekiamų nesriegiuotų vamzdžių dalis turėjo būti perdirbta į standartinius OCTG vamzdžius.

244 Tačiau pabrėžtina, kiek tai reikšminga, kad Komisijos teiginys ginčijamo sprendimo 164 konstatuojamosios dalies pirmame sakinyje, jog tiekimo sutartys, sudarančios ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodytą pažeidimą, buvo tik priemonė to paties sprendimo 1 straipsnyje nustatytam pažeidimui įgyvendinti, yra netikslus, nes toks įgyvendinimas buvo vienas iš kelių atskirų, bet tarpusavyje susijusių antrojo

pažeidimo antikonkurencinių tikslų ir pasekmių. Pirmosios instancijos teismas 111 punkte minėtame sprendime *JFE Engineeringir kt. prieš Komisiją* (569 ir paskesni punktai) nusprendė, kad Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą, nes nustatydama Europos gamintojams skiriamų baudų dydį ji neatsižvelgė į ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodytą pažeidimą, nors šio pažeidimo tikslas ir poveikis buvo didesni negu vien prisidėjimas prie Europos-Japonijos susitarimo tęstinumo (žr. šiuo klausimu minėto teismo sprendimo 571 punktą).

245 Nors pirmesniame punkte minėtas nevienodas vertinimas galiausiai buvo pagrindas sumažinti Japonijos ieškovėms skirtų baudų dydį, šį vertinimą lėmusi analizės klaida neduoda pagrindo šioje byloje panaikinti ginčijamo sprendimo 2 ar 1 straipsnių.

246 Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad ieškinio pagrindus dėl atitinkamos rinkos ir ginčijamo sprendimo 1 ir 2 straipsniuose nurodytų dviejų pažeidimų sąsajos reikia atmesti. Todėl prašymas dėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnio panaikinimo yra atmestinas.

Dėl prašymo panaikinti arba sumažinti baudą

247 *Dalmine* prašo, atsižvelgiant į jau pateiktus ieškinio pagrindus, panaikinti ginčijamo sprendimo 4 straipsnį, kuriuo jai skiriama 10,8 milijonų eurų bauda, ir 156–175 konstatuojamąsias dalis. To nepadarius, ji prašo bent jau sumažinti baudą. Ji kaltina Komisiją netinkamai pritaikius baudos dydžio nustatymo normas, būtent – Baudų nustatymo metodo gaires, remiantis Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi ir EAPB sutarties 65 straipsnio 5 dalimi (OL C 9, 1998 p. 3, toliau – Baudų nustatymo metodo gairės) bei Pranešimą dėl bendradarbiavimo ir Pranešimo dėl baudų sumažinimo nuostatas.

1. *Dėl pažeidimo sunkumo*

248 *Dalmine* ginčija Komisijos pateiktą pažeidimo sunkumo vertinimą.

Dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo ir pažeidimo poveikio

Šalių argumentai

249 *Dalmine* skundžiasi, kad Komisija, vertindama pažeidimo sunkumą, reikiamai neatsižvelgė į jo poveikį, kaip to reikalauja Baudų nustatymo metodo gairių nuostatos (1 A punktas). Šioje byloje Komisija tyrė poveikį neapsiribodama atitinkama rinka, nors privalėjo tai padaryti.

250 Atitinkama produkto rinka yra standartinių OCTG vamzdžių ir transportavimo vamzdžių projektams rinka. Komisija nustatė, kad standartinių OCTG vamzdžių geografinė rinka yra pasaulinė rinka, o transportavimo vamzdžių projektams – „bent jau Europos rinka" (ginčijamo sprendimo 35 ir 36 konstatuojamosios dalys). Tačiau toliau ji nekreipė dėmesio į atitinkamos rinkos apibrėžimą ir įvertindama pažeidimo sunkumą atsižvelgė tik į nagrinėjamų produktų pardavimą Bendrijos rinkoje.

251 Standartinių OCTG vamzdžių atveju Komisija privalėjo atsižvelgti į pasaulinę rinką. Tada ji būtų priėjusi prie išvados, kad ginčijamo sprendimo adresatų pardavimo apimtys sudarė iš viso 13,5 % atitinkamos rinkos ir kad Europos rinkoje pardavimo apimtys sudarė 0,75 % atitinkamos rinkos.

252 Dėl transportavimo vamzdžių projektams atitinkamos geografinės rinkos apribojimas Europos teritorija negali, *Dalmine* teigimu, pateisinti jos apribojimo Bendrijos teritorija. Vertindama pažeidimą sudarančio kartelinio susitarimo poveikį, Komisija turėjo įtraukti Norvegijos ofšorines zonas.

253 Be to, *Dalmine* ginčija Komisijos išvadą, kad Bendrijoje Vokietijai, Prancūzijai, Italijai ir Jungtinei Karalystei teko didžiausia nagrinėjamų produktų sunaudojimo dalis (ginčijamo sprendimo 161 konstatuojamoji dalis). Atitinkama abiejų rūšių produktų rinka yra daug platesnė nei Bendrijos teritorija.

254 Galiausiai *Dalmine* teigia, kad Europos-Japonijos klubo susitarimas laikytis Pagrindinių taisyklių dėl nacionalinių rinkų apsaugos padarė tik nedidelį poveikį standartinių OCTG vamzdžių pardavimo apimčiai nacionalinėje rinkoje – Italijoje. Dėl transportavimo vamzdžių projektams neįmanoma nustatyti, koks buvo tikrasis susitarimo poveikis, nes Komisija neišreiškė savo požiūrio, ar besiūlius vamzdžius galima pakeisti suvirintais vamzdžiais.

255 Atsakydama į šiuos teiginius Komisija pareiškia, kad baudos dydį ji nustatė remdamasi Reglamento Nr. 17 nuostatomis. Pagrindinis dydis buvo nustatytas atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą ir trukmę.

256 Komisija primena, kad vamzdžiai, kurie yra ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo objektas, sudaro tik dalį naftos ir dujų pramonei skirtų vamzdžių. Ginčijamo sprendimo adresatų parduoti standartiniai OCTG ir transportavimo vamzdžiai projektams sudaro 19 % Bendrijoje sunaudojamų OCTG vamzdžių ir besiūlių transportavimo vamzdžių, be to, daugiau kaip 50 % Bendrijos vartotojų sunaudojamų OCTG vamzdžių ir transportavimo vamzdžių sprendimas neapima, o iš jų daugiau nei 21 % buvo importuoti iš ne Europos Sąjungos narių, neįskaitant Japonijos.

257 Komisija taip pat teigia aiškiai nurodžiusi, jog pažeidimo poveikis rinkai buvo ribotas. Be to, pagrindinis dėmesys jos analizėje buvo skirtas Bendrijos rinkai, tačiau tai nėra nesuderinama su OCTG vamzdžių rinkos geografiniu apibrėžimu (ginčijamo sprendimo 35 konstatuojamoji dalis).

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

258 Pirmiausia reikia pažymėti, kad pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalies nuostatas Komisija gali skirti baudas nuo 1 000 iki 1 000 000 eurų arba daugiau, bet ne daugiau nei 10 % pažeidime dalyvavusios įmonės praėjusių metų apyvartos. Nustatant baudos dydį tose ribose, ši nuostata įpareigoja atsižvelgti į pažeidimo sunkumą bei trukmę.

259 Tačiau nei Reglamentas Nr. 17, nei teismų praktika, nei Baudų nustatymo metodo gairės nenumato, kad baudų dydis būtų nustatytas tiesiogiai atsižvelgiant į atitinkamos rinkos dydį, nes šis veiksnys yra tik vienas iš daugelio kitų. Iš tiesų

pagal Reglamentą Nr. 17, kaip jį aiškina teismų praktika, įmonei dėl konkurencijos teisės pažeidimo paskirtos baudos dydis turi būti proporcingas pažeidimui, vertinant jį kaip visumą, ypač atsižvelgiant į jo sunkumą (žr. šiuo klausimu 1994 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tetra Pak prieš Komisiją*, T-83/91, Rink. p. II-755, 240 punktą ir pagal analogiją – 1997 m. spalio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Deutsche Bahn prieš Komisiją*, T-229/94, Rink. p. II-1689, 127 punktą). Kaip 1983 m. birželio 7 d. Sprendimo *Musique diffusion française ir kt. prieš Komisiją* (100/80–103/80, Rink. p. 1825) 120 punkte patvirtino Teisingumo Teismas, vertinant pažeidimo sunkumą, būtina atsižvelgti į daugelį veiksnių, kurių pobūdis ir svarba skiriasi, nelygu pažeidimo rūšis ir jo padarymo aplinkybės (pagal analogiją taip pat žr. minėto sprendimo *Deutsche Bahn prieš Komisiją* 127 punktą).

260 Papildomai reikia pažymėti, kad nors ginčijamame sprendime Komisija Baudų nustatymo metodo gairėmis aiškiai nepasirėmė, ji vis dėlto ieškovei paskirtą baudą nustatė taikydama tose gairėse nustatytą metodą.

261 Nors nustatydama baudų dydį Komisija naudojasi diskrecija (1995 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Martinelli prieš Komisiją*, T-150/89, Rink. p. II-1165, 59 punktas ir pagal analogiją šio sprendimo 259 punkte nurodyto sprendimo *Deutsche Bahn prieš Komisiją* 127 punktas), reikia konstatuoti, kad ši institucija negali nukrypti nuo savo pačios nustatytų taisyklių (žr. šio sprendimo 162 punkte nurodyto sprendimo *Hercules Chemicals prieš Komisiją* 53 punktą, patvirtintą nagrinėjant apeliacine tvarka 1999 m. liepos 8 d. sprendimu *Hercules Chemicals prieš Komisiją*, C-51/92 P, Rink. p. I-4235, ir jame nurodytą teismų praktiką). Taigi nustatydama baudų dydį Komisija turi realiai atsižvelgti į Baudų nustatymo metodo gairių nuostatas, ypač tas, kurios yra imperatyvios. Vis dėlto Komisijos turima diskrecija ir jai šiuo atžvilgiu nustatytos ribos Bendrijos teismams jokiu būdu neužkerta kelio neribojamai naudotis jiems priklausančia kompetencija.

262 Pagal Baudų nustatymo metodo gairių 1 A punktą „vertinant pažeidimo sunkumą reikia atsižvelgti į jo pobūdį, realią įtaką rinkai, kur tai gali būti įvertinta, ir atitinkamos geografinės rinkos dydį". Ginčijamo sprendimo 159 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymi, kad vertindama pažeidimo sunkumą ji atsižvelgė į šiuos tris kriterijus.

263 Vis dėlto ginčijamo sprendimo 161 punkte Komisija, pagrįsdama išvadą, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nustatytas pažeidimas yra „labai sunkus", iš esmės rėmėsi visų įmonių elgesio neteisėtumu. Šiuo atžvilgiu ji nurodė pažeidimu pripažinto rinkos pasidalijimo susitarimo didelę antikonkurenciją ir tai, kad šis susitarimas kėlė pavojų veiksmingam vidaus rinkos funkcionavimui, neteisėto elgesio tyčinį pobūdį bei slaptą ir institucionalizuotą konkurencijos ribojimo sistemos pobūdį. Tame pačiame 161 punkte Komisija taip pat atsižvelgė į tai, kad „keturios nagrinėjamos valstybės narės panaudoja didžiąją dalį OCTG (vamzdžių) ir (transportavimo vamzdžių) Bendrijoje, todėl sudaro plačią geografinę rinką".

264 Kita vertus, ginčijamo sprendimo 160 konstatuojamojoje dalyje Komisija padarė išvadą, kad „konkretus pažeidimo poveikis rinkai yra ribotas", nes abu nagrinėjami produktai, t. y. standartiniai OCTG vamzdžiai ir transportavimo vamzdžiai projektams, sudarė tik 19 % viso Bendrijos besiūlių OCTG ir transportavimo vamzdžių panaudojimo ir dėl technologinės pažangos ateityje suvirinti vamzdžiai galėjo patenkinti dalį besiūlių vamzdžių poreikio.

265 Taigi ginčijamo sprendimo 162 konstatuojamojoje dalyje Komisija, 161 konstatuojamojoje dalyje išvardytų kriterijų pagrindu pažeidimą apibūdinusi kaip „labai sunkų", atsižvelgė į ginčijamo sprendimo adresatų palyginti mažą nagrinėjamų produktų pardavimų keturiose susijusiose valstybėse narėse apyvartą (73 milijonai eurų per metus). Ši paveiktos rinkos dydžio nuoroda yra susijusi su nedidelio

pažeidimo poveikio rinkai įvertinimu ginčijamo sprendimo 160 straipsnyje. Todėl Komisija nusprendė nustatyti 10 milijonų eurų dydžio baudą. Iš principo už pažeidimą, priskiriamą labai sunkiems, Baudų nustatymo metodo gairės numato „per 20 milijonų (eurų)" baudą.

266 Pirmosios instancijos teismas turi įvertinti, ar pirmiau aprašytas Komisijos vertinimas yra teisėtas *Dalmine* pateiktų argumentų atžvilgiu.

267 Dėl *Dalmine* argumentų dėl atitinkamų rinkų ginčijamo sprendimo 35 ir 36 konstatuojamose dalyse pateikiamas apibrėžimas atitinkamų geografinių rinkų, kokios jos turėtų būti, jei nebūtų neteisėtų susitarimų, kurių tikslas arba poveikis yra jų dirbtinis padalijimas. Iš viso ginčijamo sprendimo, ypač iš 53–77 konstatuojamųjų dalių paaiškėja, kad Japonijos ir Europos gamintojų veiksmai kiekvieno jų vietos rinkoje ar kai kuriais atvejais – tam tikro pasaulio regiono rinkoje buvo nulemti tikslių taisyklių, kurios skyrėsi kiekvienai rinkai ir buvo komercinių derybų Europos-Japonijos klube rezultatas.

268 Taigi *Dalmine* argumentas, kad ginčijamo sprendimo aštuonių adresatų parduodami standartinių OCTG vamzdžių ir transportavimo vamzdžių projektams kiekiai sudarė mažą šių produktų pasaulinės ir Europos rinkos dalį, yra atmestinas kaip nereikšmingas. Pagal ginčijamame sprendime pateiktą įvertinimą pažeidimas yra labai sunkus, nes šio sprendimo 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo tikslas ir tam tikru mastu poveikis yra kitų įmonių pašalinimas iš nacionalinės plieno vamzdžių rinkos, įskaitant keturių didžiausių Europos Bendrijos valstybių narių rinkas.

269 *Dalmine* argumentas, kad standartinių OCTG vamzdžių pardavimų apimtis buvo maža ir kad jos nacionalinėje rinkoje vyko didelė suvirintų vamzdžių ir transportavimo vamzdžių projektams konkurencija, yra nereikšmingas, nes jos dalyvavimas darant rinkos pasidalijimo pažeidimą buvo susijęs su įsipareigojimu neparduoti ginčijamame sprendime nurodytų produktų kitose rinkose. Taigi net ir tuo atveju, jeigu aplinkybės, kuriomis grindžiamas šis argumentas, būtų pakankamai teisiškai įrodytos, jos nepaneigtų Komisijos išvados dėl *Dalmine* padaryto pažeidimo sunkumo.

270 Be to, pažymėtina, kad *Dalmine* paminėtą faktą, jog ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytas pažeidimas yra susijęs tik su dviem specifiniais produktais, t. y. standartiniais OCTG ir transportavimo vamzdžiais projektams, bet ne su visais OCTG ir transportavimo vamzdžiais, Komisija aiškiai nurodė ginčijamo sprendimo 160 konstatuojamoje dalyje kaip veiksnį, apribojusį pažeidimo poveikį rinkai (žr. šio sprendimo 264 punktą). Toje pačioje konstatuojamoje dalyje Komisija taip pat nurodo didėjančią suvirintų vamzdžių konkurenciją (žr. taip pat 264 punktą). Taigi konstatuotina, kad Komisija, ginčijamame sprendime vertindama pažeidimo sunkumą, jau atsižvelgė į šiuos veiksnius.

271 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad baudos dydį pagal pažeidimo sunkumą sumažinus iki 50 % minimalios sumos, paprastai skiriamos už labai sunkų pažeidimą, kaip nurodyta 265 punkte, buvo tinkamai atsižvelgta į ribotą pažeidimo poveikį rinkai.

272 Šiuo atžvilgiu taip pat reikia priminti, kad konkurencijos bylose baudų tikslas yra pasiekti atgrasantį poveikį (žr. šiuo klausimu Baudų nustatymo metodo gairių 1A punkto ketvirtąją pastraipą). Taigi atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo

165 konstatuojamoje dalyje paminėtą įmonių, kurioms skirtas ginčijamas sprendimas, dydį (žr. 281 ir po jo einančius punktus), gerokai didesnis dėl pažeidimo sunkumo nustatyto baudos dydžio sumažinimas būtų panaikinęs baudos atgrasantį poveikį.

Dėl įmonių individualių veiksmų vertinimo ir neatliktos įmonių diferenciacijos pagal dydį

Šalių argumentai

273 *Dalmine* kritikuoja tai, kad Komisija neatsižvelgė į įmonių individualius veiksmus ir kiekvienos jų dydį. Pagal Baudų nustatymo metodo gairių nuostatas Komisija, nustatydama baudos dydį, privalo atsižvelgti į šiuos kriterijus.

274 *Dalmine* teigia, kad jos vaidmuo rinkoje yra nereikšmingas. 1990–1995 metais standartinių OCTG vamzdžių pardavimo apimtis sudarė tik 7,3 % visų jos pardavimų. Komisija negalėjo padaryti kategoriškos išvados dėl transportavimo vamzdžių projektams, nes ji neatsižvelgė į tai, kokį poveikį besiūlių vamzdžių rinkai darė suvirintų vamzdžių pardavimai. Be to, *Dalmine* tinkamai nevykdė įsipareigojimų pagal jai inkriminuojamus antikonkurencinius susitarimus, išsaugodama tam tikrą veiksmų laisvę Europos-Japonijos klube, nes ji ir toliau pardavinėjo OCTG ir transportavimo vamzdžius Europoje ir kitur.

275 Be to, *Dalmine* skundžiasi, kad Komisija, nustatydama baudos dydį, neatsižvelgė į kiekvienos iš susijusių įmonių dydį ir apyvartą atitinkamoje rinkoje. Teisingumas bei proporcingumo principas reikalauja, kad įmonės nebūtų vertinamos vienodai, bet už

jų veiksmus būtų skiriamos jų individualų vaidmenį ir įtaką pažeidimui rinkoje atspindinčios sankcijos.

276 *Dalmine* teigia, kad ji buvo nubausta neteisingai, nes iš visų ginčijamo sprendimo adresatų ji yra viena mažiausių įmonių. Ji nurodo, kad Komisija kategoriškai atsisakė įmones diferencijuoti ginčijamo sprendimo 165 konstatuojamoje dalyje pareikšdama, jog „visos įmonės, kurioms taikomas šis sprendimas, yra stambios įmonės. Taigi nėra reikalo diferencijuoti skiriamų baudų dydžio". Jos verslą sudarė tik tam tikro tipo besiūlių vamzdžių gamyba, dėl to jos negalima lyginti su įmonėmis, kurių verslo ir apyvartos apimtys yra daug didesnės.

277 Komisija pareiškia, kad *Dalmine* dalyvavo susitarime apsaugoti nacionalines rinkas, o tai yra labai rimtas EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimas. Ji pabrėžia, kad *Dalmine* neginčijo ginčijamame sprendime nustatytų faktų tikrumo. *Dalmine* taip pat dalyvavo darant ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nustatytą pažeidimą. Faktas, kad jos veiksmai tariamai buvo labiau nepriklausomi nei kitų kartelio narių, pats savaime nėra lengvinanti aplinkybė (1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *SCA Holding prieš Komisiją*, T-327/94, Rink. p. II-1373, 142 punktas). Bet kuriuo atveju veiksmų nepriklausomumas, kuriuo, *Dalmine* teigimu, ji naudojosi Europos-Japonijos klube, yra nereikšmingas, be to, jį paneigia įmonės monopolija Italijos rinkoje, jos aktyvus dalyvavimas diskusijose dėl *Corus* verslo įsigijimo ir galiausiai sutartis, kurią ji sudarė su *Corus* pagal Europos-Japonijos klubo Pagrindines taisykles dėl nacionalinių rinkų apsaugos.

278 Kadangi ginčijamame sprendime Komisija nustatė, jog aštuonios jo adresatės buvo didelės įmonės, ir kadangi ji atsižvelgė į palyginti mažą pažeidimo bendrą poveikį rinkoms, *Dalmine* argumentų nepakanka įrodyti, jog šiuo atveju netaikydama Baudų

nustatymo metodo gairių 1 A punkto šeštosios pastraipos Komisija viršijo savo diskrecijos ribas.

279 Atsikirsdama į šiuos kaltinimus Komisija teigia, kad 1998 metais *Dalmine* apyvarta sudarė 669 milijonų eurų (ginčijamo sprendimo 17 konstatuojamoji dalis). Taigi ji yra stambi įmonė. Tai, kad ji yra ne tokia stambi kaip kitos įmonės, kurioms skirtas ginčijamas sprendimas, nesuteikia jai teisės į baudos sumažinimą.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

280 Pirmiausia reikia pabrėžti, kad Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nuoroda į 10 % pasaulinę apyvartą yra svarbi tik tada, kai skaičiuojama viršutinė baudos, kurią turi teisę skirti Komisija, riba (žr. Baudų nustatymo metodo gairių pirmąją pastraipą bei šio sprendimo 259 punkte minėto sprendimo *Musique diffusion française ir kt. prieš Komisiją* 119 punktą), ir nereiškia, kad kiekvienos įmonės ir skiriamos baudos dydžiai turi būti proporcingi.

281 Kita vertus, šioje byloje taikoma Baudų nustatymo metodo gairių 1 A punkto šeštoji pastraipa (žr. šio sprendimo 272 punktą) numato galimybę „kai kuriais atvejais diferencijuoti baudų dydžius, numatytus kiekvienoje iš trijų kategorijų tam, kad būtų atkreiptas dėmesys į kiekvienos konkuruojančios įmonės nusikalstamos veikos specifinę svarbą ir tikrąją įtaką konkurencijai“. Pagal šią pastraipą tai yra tinkama „ypač tada, kai skiriasi tokius pat pažeidimus darančių įmonių dydis“.

282 Be to, iš Baudų nustatymo metodo gairėse naudojamų žodžių „kai kuriais atvejais" ir žodžio „ypač" aišku, kad diferencijavimas pagal įmonės konkretų dydį yra ne nuolatinis skaičiavimo etapas, kurį Komisija pati sau nustatė, o lankstumo, kurį ši institucija sau leidžia bylose, kai to reikia, įrodymas. Šiame kontekste reikia priminti teismų praktiką, pagal kurią Komisija turi diskrecijos teisę, jai leidžiančią, nelygu bylos aplinkybės, atsižvelgti ar neatsižvelgti į tam tikrus dalykus nustatant baudas, kurias ji ketina skirti (šiuo klausimu žr. 1996 m. kovo 25 d. Teisingumo Teismo nutarties *SPO ir kt. prieš Komisiją*, C-137/95 P, Rink. p. I-1611, 54 punktą ir 1997 m. liepos 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ferriere Nord prieš Komisiją*, C-219/95 P, Rink. p. I-4411, 32 ir 33 punktus; 2002 m. spalio 15 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, Rink. p. I-8375, 465 punktą; šiuo klausimu taip pat žr. 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *KNP BT prieš Komisiją*, T-309/94, Rink. p. II-1007, 68 punktą).

283 Atsižvelgiant į Baudų nustatymo metodo gairių 1 A punkto šeštąją pastraipą, reikia konstatuoti, kad Komisija išlaiko tam tikrą diskrecijos teisę, susijusią su galimybe diferencijuoti baudas pagal kiekvienos įmonės dydį. Todėl kai baudos skiriamos tą patį pažeidimą padariusioms įmonėms, nustatydama baudos dydį Komisija neprivalo užtikrinti, kad galutinė baudos suma atspindėtų baudžiamos įmonės bendrą apyvartą, palyginti su kitomis įmonėmis (žr. šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismo sprendimus (apskųstus apeliacine tvarka): 2002 m. kovo 20 d. *LR AF 1998 prieš Komisiją*, T-23/99, Rink. p. II-1705, 278 punktas ir 2003 m. kovo 19 d. *CMA CGM ir kt. prieš Komisiją*, T-213/00, Rink. p. II-913, 385 punktas).

284 Šiuo atveju ginčijamo sprendimo 165 konstatuojamoje dalyje Komisija pabrėžė, kad visos įmonės, kurioms skirtas ginčijamas sprendimas, buvo didelės įmonės, todėl nebuvo tikslo diferencijuoti joms skirtų baudų dydžius. *Dalmine* ginčija šią išvadą ir teigia, kad tarp ginčijamo sprendimo adresatų ji yra mažiausia įmonė, nes jos

apyvarta 1998 metais sudarė tik 667 milijonų eurų. Iš tikrųjų pagal visų prekių apyvartą tarp *Dalmine* ir didžiausios iš nubaustų įmonių *Nippon*, kurios 1998 m. apyvarta siekė 13 489 milijonu eurų, yra gana didelis skirtumas.

285 Atsiliepime į ieškinį Komisija teigė, ir tam *Dalmine* neprieštaravo, kad pastaroji nėra maža ar vidutinė įmonė. 1996 m. balandžio 3 d. Komisijos rekomendacijoje 96/280/EB dėl mažų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 107, p. 4), kuri buvo taikoma ginčijamo sprendimo priėmimo metu, nustatyta, kad tokiose įmonėse turi dirbti mažiau kaip 250 darbuotojų, o jų metinė apyvarta neturi viršyti 40 milijonų eurų arba metinė turto balansinė vertė – ne didesnė kaip 27 milijonų eurų. 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijoje Nr. 2003/361/EB dėl mikro, mažų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, p. 36) šios dvi ribos buvo peržiūrėtos ir padidintos iki atitinkamai 50 milijonų eurų ir 43 milijonų eurų.

286 Pirmosios instancijos teismas neturi duomenų apie *Dalmine* darbuotojų skaičių ar balansinę vertę, tačiau jos apyvarta 1998 m. buvo daugiau nei dešimt kartų didesnė už Komisijos tose dviejose rekomendacijose numatytą šį kriterijų. Dėl to, remiantis Pirmosios instancijos teismui pateikta informacija, reikia pripažinti, kad ginčijamo sprendimo 165 konstatuojamojoje dalyje Komisija teisingai nustatė, kad *Dalmine* yra didelė įmonė.

287 Be to, pažymėtina, kad ginčijamu sprendimu *Dalmine* skirtos baudos dydis, t. y. 10,8 milijono eurų, sudaro tik apie 1,62 % pasaulinės apyvartos 1998 metais, kuri yra 667 milijonai eurų. Bauda be sumažinimo dėl bendradarbiavimo būtų siekusi 13,5 milijono eurų, arba mažiau nei 2 % apyvartos. Šie skaičiai yra daug mažesni už minėtą 10 % ribą.

288 Dėl *Dalmine* argumento, kad jos veiksmų įtaka rinkai buvo minimali, nes jos vaidmuo rinkoje buvo labai nedidelis, dar kartą pažymėtina, jog *Dalmine* argumentas, kad jos standartinių OCTG vamzdžių pardavimų apimtys buvo mažos ir kad jos rinkoje vyko didelė konkurencija tarp suvirintų vamzdžių ir transportavimo vamzdžių projektams, yra nereikšmingas, nes įmonės dalyvavimas darant pažeidimą, susijusį su susitarimu pasidalyti rinkas, prasidėjo įsipareigojus neparduoti minėtų produktų kitose rinkose (žr. šio sprendimo 269 punktą). Taigi net ir tuo atveju, jei faktai, kuriais ji remiasi, būtų pakankamai teisiškai įrodyti, jie nepaneigtų Komisijos išvados dėl *Dalmine* padaryto pažeidimo sunkumo.

289 Šiuo atžvilgiu taip pat pažymėtina, kad kiekvienas gamintojas davė tokį patį įsipareigojimą – neparduoti standartinių OCTG vamzdžių ir transportavimo vamzdžių kiekvieno kito Europos-Japonijos klubo nario vidaus rinkoje. Kaip pažymėta 263 punkte, nustatydama, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytas pažeidimas yra labai sunkus, Komisija daugiausia rėmėsi didele įsipareigojimo antikonkurencija.

290 Kadangi *Dalmine* buvo vienintelė Europos-Japonijos klubo narė iš Italijos, reikia konstatuoti, kad jos dalyvavimo pakako išplėsti konkurenciją ribojančio susitarimo geografinę rinką iki visos šios Bendrijos valstybės narės teritorijos. Dėl to reikia konstatuoti, kad *Dalmine* dalyvavimas pažeidime turėjo pastebimą poveikį Bendrijos rinkai. Nustatant, kokią įtaką ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytų produktų rinkoms padarė *Dalmine* dalyvavimas tame straipsnyje nurodytame pažeidime, ši aplinkybė yra daug svarbesnė, nei įmonių palyginimas pagal jų bendrosios apyvartos apimtis.

291 Dėl tariamos *Dalmine* veiksmų laisvės Europos-Japonijos klube reikia pažymėti, kad tai, jog įmonė, kurios suderinti su savo konkurentais veiksmai siekiant pasidalyti rinką buvo įrodyti, nesielgė rinkoje sutartu būdu, nustatant skirtinos baudos dydį

nebūtinai turi būti vertinama kaip lengvinanti aplinkybė (žr. šio sprendimo 277 punkte minėto sprendimo *SCA Holding prieš Komisiją* 142 punktą). Įmonė, kuri nepaisydama susitarimo su savo konkurentais, rinkoje įgyvendina daugiau ar mažiau nepriklausomą politiką, gali paprasčiausiai mėginti panaudoti kartelinį susitarimą savo tikslams.

292 Taigi Baudų nustatymo metodo gairių 3 punkto antrą įtrauką reikia išaiškinti taip, kad Komisija neprivalo pripažinti kartelio neįgyvendinimo lengvinančia aplinkybe, nebent įmonė, kuri remiasi šia aplinkybe, galėtų įrodyti, kad ji aiškiai pažeidė daug kartelį įgyvendinančių įsipareigojimų ir netgi siekė sutrikdyti jo veiklą bei akivaizdžiai neprisijungė prie susitarimo ir taip neskatino kitų įmonių sudaryti tokį kartelį.

293 Kaip Pirmosios instancijos teismas konstatavo 44 punkte minėtame „Cemento" sprendime (1389 punktas), įmonė, neprieštaravusi susitikimo, kuriame ji dalyvavo, rezultatams, paprastai lieka „visiškai atsakinga už dalyvavimą kartelyje". Būtų per daug paprasta įmonėms sumažinti didelės baudos gavimo riziką, jeigu gavusios naudos iš neteisėto kartelio jos po to galėtų pasinaudoti ir baudos sumažinimu dėl to, kad jų vaidmuo įgyvendinant pažeidimą buvo ribotas, nors jų pozicija skatino kitas įmones imtis konkurenciją ribojančių veiksmų.

294 Dėl *Dalmine* argumento, kad jos vaidmuo kartelyje buvo pasyvus ir toks jos elgesys vertintinas kaip lengvinanti aplinkybė pagal Baudų nustatymo metodo gairių 3 punkto pirmąją pastraipą, reikia pažymėti, jog *Dalmine* neneigia dalyvavusi Europos-Japonijos klubo susitikimuose. Nagrinėjant ieškinio pagrindą dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnio panaikinimo, konstatuota ir 111 punkte minėtame sprendime *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* nustatyta, kad šiuose susitikimuose vienas iš aptartų klausimų buvo nacionalinių rinkų apsauga.

295 Šioje byloje *Dalmine* netgi neteigia, kad ji Europos-Japonijos klubo susitikimuose dalyvavo nereguliariai, ne taip nei kiti šio klubo nariai, nors pagal teismų praktiką tai galėtų būti pagrindas sumažinti jai skiriamos baudos dydį (žr. šiuo klausimu 1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Weig prieš Komisiją*, T-317/94, Rink. p. II-1235, 264 punktą). Ji taip pat nepateikia jokios konkrečios aplinkybės ar įrodymo, kuris parodytų, kad jos pozicija šiuose susitikimuose buvo visiškai pasyvi ar prisitaikėliška. Kaip nustatyta šio sprendimo 290 punkte, viskas buvo kitaip: Italijos rinka įtraukta į rinkų pasidalijimo susitarimą tik dėl to, kad *Dalmine* tapo Europos-Japonijos klubo nare. Esant tokioms aplinkybėms, Komisijos negalima kritikuoti dėl to, kad ji nesumažino *Dalmine* skirtos baudos pagal Baudų nustatymo metodo gairių 3 punkto pirmąją pastraipą.

296 Taigi net tuo atveju, jeigu šioje byloje būtų įrodyta, kad *Dalmine* įvykdė tam tikrą kiekį pardavimo operacijų kitose su šiuo pažeidimu susijusiose Bendrijos rinkose, tos aplinkybės nepakaktų atmesti abejones dėl jos atsakomybės šioje byloje, nes dalyvaudama Europos-Japonijos susitikimuose įmonė iš esmės sutiko arba kitiems dalyviams leido manyti, jog sutinka su šiuose susitikimuose sudaryto antikonkurencinio susitarimo sąlygomis. Iš bylos, ir ypač iš ginčijamo sprendimo 68 konstatuojamojoje dalyje esančios lentelės duomenų, matyti, kad kartelio dalyvių numatytas rinkos pasidalijimas bent tam tikru mastu buvo taikomas praktikoje ir kad kartelis turėjo realų poveikį konkurencijos sąlygoms Bendrijos rinkose.

297 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komisija, esant tokioms bylos aplinkybėms, turėjo pagrindą skirti tokio pat dydžio pažeidimo sunkumą atitinkančią baudą visoms įmonėms, kurioms skirtas ginčijamas sprendimas. Kiek tai reikšminga šiai bylai, reikia pažymėti, kad Komisija taip pat nepažeidė vienodo požiūrio principo.

298 Išnagrinėjęs visus argumentus ir aplinkybes, Pirmosios instancijos teismas neranda pagrindo šioje byloje pasinaudojant savo neribota jurisdikcija pakeisti skirtos baudos dydį, atsižvelgiant į skirtingą įmonių, kurioms yra skirtas ginčijamas sprendimas, padėtį ar dydį.

2. *Dėl pažeidimo laikotarpio*

Šalių argumentai

299 *Dalmine* ginčija Komisijos pateiktą pažeidimo laikotarpio vertinimą. Nors Europos-Japonijos klubas pirmą kartą susitiko 1977 metais, pažeidimo laikotarpis negalėjo prasidėti anksčiau nei 1991 m. sausio 1 d. dėl Komisijos ir Japonijos valdžios institucijų sudarytų susitarimų dėl savanoriško eksporto ribojimo (ginčijamo sprendimo 108 konstatuojamoji dalis). *Dalmine* teigia, kad Komisija ginčijamame sprendime neatkreipė dėmesio į tai, jog 1989 m. gruodžio 28 d. Komisija ir Japonijos vyriausybė pratęsė šiuos savanoriško ribojimo susitarimus iki 1990 m. gruodžio 31 dienos.

300 *Dalmine* pareiškia, kad pažeidimo laikotarpis baigėsi 1994 m. pabaigoje, po to, kai Komisija atliko pirmąjį patikrinimą 1994 m. gruodžio mėnesį. Ji tvirtina, kad po to ji niekada nedalyvavo jokiame susitikime su Japonijos gamintojais.

301 Bet kuriuo atveju administracinės procedūros trūkumai neleidžia įrodyti, kad ieškovė darė pažeidimą po 1994 m. gruodžio 1 ir 2 dienomis atliktų patikrinimų.

302 Tuo remiantis *Dalmine* priskiriamo pažeidimo trukmę reikia sutrumpinti iki mažiau nei ketverių metų, t. y. nuo 1991 m. sausio 1 d. iki 1994 m. gruodžio 2 dienos. Pagal Baudų nustatymo metodo gairių nuostatas toks pažeidimas yra vidutinės trukmės, taigi bauda gali būti didinama 10 % už metus arba iš viso 30 %. Todėl *Dalmine* prašo Pirmosios instancijos teismo peržiūrėti jai skirtos baudos dydį.

303 Komisija pastebi, kad pagal Baudų nustatymo metodo gairių nuostatas, jei pažeidimo laikotarpis buvo nuo vienerių iki penkerių metų (vidutinės trukmės pažeidimas), pagrindinis baudos dydis gali būti padidintas iki 50 %. Dėl pažeidimo pradžios šioje byloje ji tik pareiškia nustačiusi, kad jis prasidėjo 1990 metais.

304 Dėl pažeidimo pabaigos Komisija tvirtina, kad savo 1996 m. rugsėjo 17 d. paaiškinimuose Verluca pripažino, jog kontaktai su Japonijos įmonėmis nutrūko anksčiau nei prieš metus (ginčijamo sprendimo 142 konstatuojamoji dalis). Kadangi patikrinimai buvo atlikti 1994 m. gruodžio mėnesį, Komisija teisingai nustatė, kad *Dalmine* pažeidimo laikotarpis truko mažiausiai penkerius metus – nuo 1990 m. iki 1994 metų.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

305 Dėl pažeidimo trukmės visų pirma reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 108 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, jog pažeidimo pradžios data ji galėjo laikyti 1977 metus, tačiau dėl savanoriško apribojimo susitarimų buvimo nusprendė to nedaryti. Taigi ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje pažeidimą ji pripažino tik nuo 1990 metų. Toks žingsnis aiškiai yra Komisijos nuolaida ginčijamo sprendimo adresatams.

306 Svarbu pažymėti, kad nė viena iš šalių Pirmosios instancijos teisme nesiekė ginčyti minėtos nuolaidos šioje byloje. Todėl šiame procese Pirmosios instancijos teismas nagrinės ne tos nuolaidos teisėtumą bei ar ji buvo tinkamai nustatyta, bet ar ginčijamame sprendime aiškiai nurodžiusi suteikianti tokią nuolaidą Komisija tinkamai ją taikė šioje byloje. Reikia priminti, kad Komisija, kaltindama įmonę padarius pažeidimą, privalo pateikti tikslius ir nuoseklius įrodymus, nes jai tenka pažeidimo bei jo trukmės įrodinėjimo pareiga (1984 m. kovo 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *CRAM ir Rheinzink prieš Komisiją*, 29/83 ir 30/83, Rink. p. 1679, 20 punktas; 1993 m. kovo 31 d. Sprendimo *Ahlström Osakeytiö ir kt. prieš Komisiją* („Celiuliozės II" sprendimas), C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 ir C-125/85–C-129/85, Rink. p. I-1307, 127 punktas; 1992 m. kovo 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *SIV ir kt. prieš Komisiją*, T-68/89, T-77/89 ir T-78/89, Rink. p. II-1403, 193–195, 198–202, 205–210, 220–232, 249–250 ir 322–328 punktai; 2000 m. liepos 6 d. Sprendimo *Volkswagen prieš Komisiją*, T-62/98, Rink. p. II-2707, 43 ir 72 punktai).

307 Taigi pagal šią nuolaidą pagrindinis požymis vertinant, ar pažeidimas truko ir 1990 m., yra tariamas savanoriškų apribojimo susitarimų nustojimas galioti. Taigi atsižvelgiant į tai, jog nagrinėjami susitarimai buvo sudaryti tarptautiniu lygmeniu tarp Japonijos vyriausybės, atstovaujamos Tarptautinės prekybos bei pramonės ministerijos, ir Bendrijos, kuriai atstovavo Komisija, reikia pažymėti, kad pastaroji pagal gero administravimo principą turėjo būti išsaugojusi dokumentus, patvirtinančius šių susitarimų pasibaigimo datą. Vadinasi, ji privalėjo turėti galimybę šiuos dokumentus pateikti Pirmosios instancijos teismui. Tačiau Komisija Pirmosios instancijos teismą informavo, kad ji savo archyvuose ieškojo, bet nerado šių dokumentų, liudijančių tų susitarimų pasibaigimo datą.

308 Nors apskritai ieškovas įrodinėjimo naštos negali perkelti atsakovui pasiremdamas aplinkybėmis, kurių jis negali įrodyti, šioje byloje Komisijos sudarytų tarptautinių susitarimų pasibaigimo datos atžvilgiu įrodinėjimo naštos koncepcija negali būti taikoma šios institucijos naudai. Nepaaiškinamas Komisijos negalėjimas pateikti fakto, kuris tiesiogiai su ja susijęs, įrodymų, neleidžia Pirmosios instancijos teismui

priimti sprendimo, turint išsamių žinių apie šių susitarimų pasibaigimo datą. Tokio Komisijos nesugebėjimo pasekmių perkėlimas ginčijamo sprendimo adresatams, kurie, kitaip nei institucija atsakovė, trūkstamų įrodymų pateikti negalėjo, prieštarautų gero teisingumo administravimo principui.

309 Esant tokioms aplinkybėms, reikia pažymėti, kad sutarčių pabaigos datos įrodymus privalėjo pateikti tik Komisija. Tačiau reikia konstatuoti, kad Komisija nepateikė savanoriškų ribojimo susitarimų pabaigos datos įrodymų nei ginčijamame spendime, nei Pirmosios instancijos teismui.

310 Bet kuriuo atveju Japonijos ieškovės pateikė įrodymų, kad savanoriško ribojimo sutartys buvo pratęstos iki 1990 m. gruodžio 31 d. bent jau Japonijos atžvilgiu, o tai šiame procese paremia ieškovės argumentą (102 punkte minėto *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 345 punktas). Reikia konstatuoti, kad sujungtose bylose, kuriose visos šalys turėjo galimybę susipažinti su bylų dokumentais, Pirmosios instancijos teismas savo iniciatyva gali atsižvelgti į įrodymus, esančius kitose bylose (žr. šiuo klausimu 1990 m gruodžio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimų *Nefarma ir Bond van Groothandelaren in het Farmaceutische Bedrijf prieš Komisiją*, T-113/89, Rink. p. II-797, 1 punktą ir *Prodifarma prieš Komisiją*, T-116/89, Rink. p. II-843, 1 punktą). Šiuo atveju Pirmosios instancijos teismas privalo priimti sprendimą dėl bylų, sujungtų, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis, kurių objektas yra tas pats pažeidimą nustatantis sprendimas ir kur visos ieškovės Pirmosios instancijos teismo prašė peržiūrėti joms paskirtas baudas. Taigi Pirmosios instancijos teismas šioje byloje formaliai yra susipažinęs su keturių Japonijos ieškovių pateiktais įrodymais.

311 Be to, *Dalmine* Pirmosios instancijos teismo prašo ne tik panaikinti ginčijamo sprendimo dalį dėl 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo pradžios ir trukmės, bet ir

vadovaujantis EB 229 straipsniu, remiantis neribota Pirmosios instancijos teismo jurisdikcija, sumažinti baudos dydį pagal Reglamento Nr. 17 17 straipsnį dėl laikotarpio sutrumpėjimo. Pirmosios instancijos teismas, įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją ir keisdamas ginčijamame teisės akte Komisijos skirtų baudų dydžius, privalo atsižvelgti į atitinkamas faktines aplinkybes (šio sprendimo 282 punkte minėto sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją* 692 punktas). Esant tokioms aplinkybėms ir atsižvelgiant į tai, kad visos ieškovės ginčijo tai, jog Komisija pripažino pažeidimo padarymą ir po 1990 m. sausio 1 d., būtų netinkama, jeigu Pirmosios instancijos teismas kiekvienos ieškovės situaciją vertintų atskirai, atsižvelgdamas tik į tas aplinkybes, kuriomis savo byloje remiasi kiekviena iš jų, bei nepaisydamas aplinkybių, kuriomis galėjo remtis kitos ieškovės ar Komisija.

312 Be to, nei *Dalmine*, nei *a fortiori* Komisija netvirtino, kad savanoriškos ribojimo sutartys galiojo ir 1991 metais.

313 Esant tokioms aplinkybėms, šiame procese Pirmosios instancijos teismas konstatuoja, kad tarp Komisijos ir Japonijos valdžios institucijų sudaryti savanoriški apribojimo susitarimai galiojo 1990 metais.

314 Atsižvelgiant į šią išvadą ir į ginčijamame sprendime pačios Komisijos padarytą nuolaidą, to sprendimo 1 straipsnyje nustatyto pažeidimo trukmė turi būti sutrumpinta vieneriais metais. Taigi ginčijamo sprendimo 1 straipsnio dalis, nustatanti, kad *Dalmine* padarė pažeidimą iki 1991 m. sausio 1 d., turi būti panaikinta.

315 Dėl pažeidimo pabaigos datos, atsakydama į Pirmosios instancijos teismo klausimą posėdyje, Komisija patvirtino, kad ginčijamame sprendime skaičiuojant baudas į

1995 metus nebuvo atsižvelgiama. Pirmosios instancijos teisme *Dalmine* neginčijo pažeidimo pabaigos vertinimo.

316 Taigi šiuo atveju šalys nesutaria tik dėl vieno klausimo, ar Komisija turėjo teisę nustatyti, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytas pažeidimas tęsėsi po patikrinimų datos, t. y. po 1994 m. gruodžio 1 ir 2 dienos. Šios sprendimo 112 punkte buvo konstatuota, kad *Dalmine* argumentas dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo yra nepagrįstas, nes šis pažeidimas tęsėsi tik maždaug 30 dienų po šių patikrinimų. Bet kuriuo atveju, net jeigu *Dalmine* argumentai būtų pagrįsti, nebūtų jokio reikalo keisti baudos dydžio, kad būtų atsižvelgta į tokį nedidelį trukmės skirtumą.

317 Iš to, kas pasakyta, galima daryti išvadą, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo trukmė yra ketveri metai, tai yra nuo 1991 m. sausio 1 d. iki 1995 m. sausio 1 dienos. Taigi *Dalmine* skirta bauda turi būti atitinkamai sumažinta.

3. *Dėl neatsižvelgimo į kai kurias lengvinančias aplinkybes*

Šalių argumentai

318 *Dalmine* teigia, kad Komisija neatsižvelgė į tam tikras lengvinančias aplinkybes, kurios pateisintų baudos dydžio sumažinimą. Ji pripažįsta, kad Komisija atsižvelgė į krizę plieno pramonėje kaip į lengvinančią aplinkybę ir sumažino baudą 10 %. Tačiau *Dalmine* teigia, kad dėl kitų lengvinančių aplinkybių bauda galėjo būti dar labiau sumažinta.

319 *Dalmine* dar kartą atkreipia dėmesį į tai, kad jos vaidmuo pažeidime buvo nedidelis ir tik pasyvus, kad pažeidimo poveikis mažas ir kad ji nutraukė pažeidimą nedelsiant po to, kai Komisija atliko patikrinimus 1994 m. gruodžio 1 ir 2 dienomis. Toliau ji teigia, kad, atsižvelgiant į rinkos struktūrą ir konkurenciją Italijos rinkoje bei visoje Bendrijoje, jos negalima kaltinti padarius tyčinį pažeidimą.

320 Kadangi į šias aplinkybes nebuvo atsižvelgta, baudos dydis yra neproporcingas ieškovės dalyvavimui pažeidime. Pagrindinis baudos dydis yra lygus 16 % visų 1998 m. pajamų, gautų pardavus su pažeidimu susijusius produktus pasaulinėje rinkoje (179,5 mlrd. ITL), 38 % pardavimo pajamų Bendrijos rinkoje ir 95 % pardavimo pajamų Vokietijos, Prancūzijos, Italijos ir Jungtinės Karalystės rinkose per pažeidimo laikotarpį.

321 Komisija teigia, kad tai, jog *Dalmine* nutraukė neteisėtus veiksmus po patikrinimų, nėra lengvinanti aplinkybė. Nereikšmingas yra jos teiginys dėl antraeilio vaidmens ir tariamo nepriklausomumo kartelyje.

322 *Dalmine* negali sumažinti savo atsakomybės, nurodydama kitų ginčijamo sprendimo adresatų atsakomybę. Ji niekada atvirai neatsiribojo nuo kartelio ir jos vaidmuo nebuvo tik pasyvus. Priešingai, ji siūlė, kad problemos, susijusios su *Corus* pasitraukimu iš rinkos, būtų sprendžiamos „Europos lygmeniu".

323 Komisija teigia, kad tyčinis *Dalmine* dalyvavimas pažeidime yra neabejotinas ir nėra jokio reikalo įrodinėti, jog ji suvokė pažeidžianti Europos Bendrijos steigimo sutarties 81 straipsnio 1 dalies nuostatas. Priešingai, pakanka to, kad ji negalėjo

nežinoti, jog veiksmais, kuriuos įsipareigojo atlikti, siekiama apriboti konkurenciją (1989 m. liepos 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Belasco ir kt. prieš Komisiją*, 246/86, Rink. p. 2117, 41 punktas ir 1978 m. vasario 1 d. Sprendimas *Miller prieš Komisiją*, 19/77, Rink. p. 131). Neįmanoma, kad tokia įmonė kaip *Dalmine* būtų galėjusi nežinoti apie galiojančias elementariausias konkurencijos ribojimą draudžiančias teisės normas (žr. šiuo klausimu Baudų nustatymo metodo gairių 1 A punktą).

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

324 Pirmiausia reikia priminti, kad šioje byloje Komisija dėl lengvinančių aplinkybių, tai yra dėl krizės plieno pramonėje nagrinėjamu laikotarpiu, baudą sumažino 10 %.

325 Taip pat reikia priminti, kad skirdama baudas Komisija privalo laikytis savo pačios priimtų gairių. Tačiau Baudų nustatymo metodo gairės nenurodo, kad Komisija visada privalo atskirai atsižvelgti į kiekvieną gairių 3 punkte nurodytą lengvinančią aplinkybę. Minėtas 3 punktas „Lengvinančios aplinkybės" nustato, kad „pagrindinis baudos dydis bus mažinamas, jei bus tokios lengvinančios aplinkybės: <...> ". Nors aplinkybės, išvardytos gairių 3 punkte, neabejotinai yra tarp tų, į kurias Komisija turi atsižvelgti konkrečioje byloje, pagal šią nuostatą ji neprivalo būtinai sumažinti baudą dėl kiekvienos įmonės nurodytos lengvinančios aplinkybės. Tinkamą baudos sumažinimo dėl lengvinančių aplinkybių dydį reikia nustatyti bendrai įvertinus visas reikšmingas aplinkybes.

326 Remiantis daugeliu iki Baudų nustatymo metodo gairių įsigaliojimo priimtų sprendimų, Komisija turi diskreciją, leidžiančią jai nustatant skirtinos baudos dydį pagal konkrečias bylos aplinkybes ir nuspręsti, ar atsižvelgti į tam tikrus veiksnius (žr. šiuo klausimu 282 punkte minėtos nutarties *SPO ir kt. prieš Komisiją* 54 punktą ir tame pačiame punkte minėtų sprendimų *Ferriere Nord prieš Komisiją* 32 ir 33 punktus bei *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją* 465 punktą; žr. tuo klausimu ir 282 punkte minėto sprendimo *KNP BT prieš Komisiją* 68 punktą). Taigi Baudų nustatymo metodo gairėse nesant imperatyvios nuostatos dėl lengvinančių aplinkybių, į kurias galima atsižvelgti, galima daryti išvadą, kad atlikdama aplinkybių visumos vertinimą Komisija turi tam tikrą diskreciją nustatyti baudos sumažinimo dydį dėl lengvinančių aplinkybių.

327 Bet kuriuo atveju pakanka pažymėti, kad į *Dalmine* argumentą dėl jos nedidelio ir pasyvaus vaidmens 1 straipsnyje nurodytame pažeidime ir dėl tariamo nepriklausomumo jau atsakyta šio sprendimo 280–297 punktuose. Panašiai ir teiginiai dėl tariamai minimalaus pažeidimo poveikio ir kad bauda apskritai yra neproporcinga, jau išnagrinėti šio sprendimo 258–272 punktuose.

328 Dėl argumento, kad ieškovė nutraukė pažeidimą iš karto, reikia pastebėti, kad, kaip nustatyta Baudų nustatymo metodo gairių 3 punkte, „pažeidimo nutraukimas po pirmojo Komisijos įsikišimo" logiškai galėtų būti lengvinanti aplinkybė tik tuo atveju, jeigu būtų priežasčių manyti, kad šiuo įsikišimu nagrinėjamos įmonės buvo skatinamos nutraukti konkurenciją ribojančius veiksmus. Kaip matyti, šios nuostatos tikslas yra paskatinti įmones nutraukti konkurenciją ribojančius veiksmus iš karto po to, kai Komisija pradeda tyrimą.

329 Iš to, kas pasakyta, galima daryti išvadą, kad šiuo pagrindu bauda negali būti sumažinta, kai pažeidimas jau buvo nutrauktas iki pirmųjų Komisijos įsikišimų ar kai nagrinėjamos įmonės iki tos dienos jau buvo priėmusios tvirtą sprendimą nutraukti pažeidimą.

330 Be to, baudos sumažinimas tokioms aplinkybėmis sutaptų su Baudų nustatymo metodo gairėse nustatytu reikalavimu apskaičiuojant baudą atsižvelgti į pažeidimo trukmę. Reikalavimo atsižvelgti į pažeidimo trukmę tikslas yra taikyti didesnę nuobaudą įmonei, kuri ilgą laiką pažeidžia konkurencijos normas, negu tai, kurios pažeidimai truko trumpai. Taigi baudos dydžio sumažinimas dėl to, kad įmonė nutraukė neteisėtus veiksmus iki pirmųjų Komisijos įsikišimų, būtų dviguba nauda įmonėms, darančioms neilgai trunkančius pažeidimus.

331 Šiuo atveju reikia pažymėti, kad 111 punkte minėtame sprendime *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog atsižvelgiant į tose bylose ieškovių pateiktus ieškinio pagrindus ir argumentus, jos negali būti laikomos padariusiomis pažeidimą po 1994 m. liepos 1 d., nes nėra įrodymų, kad pagal iki to laiko galiojusią buvusią praktiką Europos-Japonijos klubo susitikimas įvyko 1994 m. rudenį. Iš šios aplinkybės galima daryti išvadą, kad tuo metu, kai Komisija atliko patikrinimus 1994 m. gruodžio 1 ir 2 dienomis, pažeidimas greičiausiai jau buvo pasibaigęs arba bent jau besibaigiantis.

332 Taigi aplinkybė, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytą pažeidimą sudarantis neteisėtas elgesys nebuvo tęsiamas po pirmųjų Komisijos atliktų patikrinimų, šioje byloje negali pateisinti *Dalmine* skirtos baudos sumažinimo.

333 Dėl *Dalmine* argumentų, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo ji nedarė tyčia, Komisija įrodė, jog įmonė buvo antikonkurencinio susitarimo šalis. Jeigu susitarimu specialiai siekiama apriboti konkurenciją, įmonės dalyvavimas šiame susitarime gali būti tik tyčinis, neatsižvelgiant į rinkos struktūros ypatumus. Be to, kaip rodo teismų praktika, įmonės negali pateisinti savo dalyvavimo darant pažeidimą tuo, kad tai daryti jas vertė kitų prekybininkų veiksmai (žr. šiuo klausimu 44 punkte minėto „Cemento" sprendimo 2557 punktą). Taigi *Dalmine* šioje byloje negali pateisinti savo veiksmų, remdamasi rinkos struktūra ar savo konkurentų veiksmais.

334 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, bei turint omenyje, kad Komisija dėl lengvinančių aplinkybių, susijusių su ekonomine krize plieno vamzdžių sektoriuje, sumažino baudas šioje byloje (žr. ginčijamo sprendimo 168 ir 169 konstatuojamąsias dalis), visi *Dalmine* pareiškimai papildomai sumažinti baudą dėl tariamų kitų lengvinančių aplinkybių turi būti atmesti.

4. *Dėl Dalmine bendradarbiavimo per administracinę procedūrę*

Šalių argumentai

335 *Dalmine* teigia, kad Komisija šioje byloje nesilaikė Pranešimo dėl bendradarbiavimo. Ji tvirtina, kad ši institucija taip pat pažeidė vienodo požiūrio principą. *Dalmine*

nuomone, jos padėtis panaši į *Vallourec* padėtį ir ji kritikuoja Komisiją, kad ši nesumažino baudos, atsižvelgdama į jos bendradarbiavimą tyrimo metu.

336 Įmonė teigia, kad 1997 m. balandžio 4 dieną, atsakydama į per pirmąjį Komisijos patikrinimą pateiktus klausimus, ji informavo instituciją, kad

„(Pagrindinės taisyklės) turėjo atspindėti Bendrijos plieninių vamzdžių sektoriaus poziciją. Ši pozicija buvo formuojama dviem kryptimis: racionalizavimo proceso įgyvendinimas; kontaktai su Japonijos gamintojais, kurių gamybinis pajėgumas viršijo paklausą. Šie kontaktai buvo dėl vamzdžių (visų pirma skirtų naftos pramonei) eksporto į kitas, ne Europos Bendrijos, valstybes (Rusiją ir Kiniją), be to, buvo ketinama apriboti (vamzdžių) eksportą į Europos Bendriją po (*Corus*) gamyklos uždarymo ir taip apsaugoti Bendrijos besiūlių vamzdžių sektorių" (ieškinio 3 priedas ir ginčijamo sprendimo 65 konstatuojamoji dalis).

337 Ši informacija rodo, kokiu mastu ieškovė bendradarbiavo vykstant tyrimui ir kad nėra objektyvaus pagrindo šiuo atžvilgiu vertinti *Vallourec* ir *Dalmine* skirtingai.

338 Komisija šiuos teiginius atmeta ir nurodo ginčijamo sprendimo 172 ir 173 konstatuojamose dalyse pateiktus motyvus, pagrindžiančius jos sprendimą nebemažinti skiriamos baudos dydžio. Toks sumažinimas gali būti taikomas tik įmonėms, kurios aktyviai bendradarbiaudamos palengvino Komisijai nustatyti pažeidimą (žr. 277 punkte minėto sprendimo *SCA Holding prieš Komisiją* 156 punktą). Šiame

tyrime *Dalmine* bendradarbiavimas nebuvo lemiantis, nes pasireiškė tik tuo, kad ji iš esmės neneigė Komisijos nustatytų faktų.

339 *Vallourec* laikysenos negalima lyginti su *Dalmine* elgesiu. *Vallourec* buvo vienintelė įmonė, kuri Komisijai pateikė esminių įrodymų dėl kartelinio susitarimo egzistavimo bei sąlygų. Šie įrodymai labai palengvino Komisijos darbą nustatant pažeidimus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

340 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką, vertindama įmonių bendradarbiavimą, Komisija negali nepaisyti vienodo požiūrio principo – bendrojo Bendrijos teisės principo – kuris, remiantis nusistovėjusia teismų praktika, yra pažeidžiamas, kai panašios situacijos vertinamos skirtingai arba skirtingos situacijos vertinamos vienodai, išskyrus atvejus, kai toks vertinimas gali būti objektyviai pateisinamas (2001 m. gruodžio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją*, T-45/98 ir T-47/98, Rink. p. II-3757, 237 punktas ir jame nurodoma teismų praktika).

341 Kad įmonei bauda būtų sumažinta dėl bendradarbiavimo, jos veiksmai turi padėti Komisijai įvykdyti užduotį nustatyti bei užkirsti kelią Bendrijos konkurencijos teisės pažeidimams (1998 m. gegužės 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mayr-Melnhof prieš Komisiją*, T-347/94, Rink. p. II-1751, 309 punktas ir jame nurodoma teismų praktika).

342 Šiuo atveju reikia pažymėti, kad *Vallourec* atstovo Verluca pareiškimai, atsakant į įmonei pateiktus Komisijos klausimus, buvo pagrindiniai įrodymai šioje byloje.

343 Žinoma, kai esant panašioms aplinkybėms per administracinę procedūrą įmonės pateikia Komisijai panašią informaciją dėl faktų, kuriais jos kaltinamos, jų bendradarbiavimo apimtis turi būti vertinama panašiai (žr. pagal analogiją 340 punkte minėto sprendimo *Krupp Thyssen Stainless ir Acciai speciali Terni prieš Komisiją* 243 ir 245 punktus).

344 Tačiau net jei *Dalmine* atsakymai į klausimus turėjo kokios nors reikšmės Komisijai, jie tik patvirtino, nors ne taip tiksliai ir aiškiai, Verluca pareiškimuose jau pateiktą informaciją iš *Vallourec*.

345 Reikia pažymėti, kad *Dalmine* Komisijai pateikta informacija iki PK gavimo negali būti sulyginama su *Vallourec* pateikta informacija ir jos nepakanka pagrįsti *Dalmine* skirtos baudos sumažinimo daugiau nei jau taikytas 20 % sumažinimas dėl faktų neginčijimo. Nors įmonės apsisprendimas neginčyti faktų pastebimai palengvino Komisijos užduotį, to negalima pasakyti apie informaciją, kurią *Dalmine* suteikė prieš išsiunčiant PK.

346 Atsižvelgiant į tai, šis ieškinio pagrindas yra atmestinas.

Dėl baudos apskaičiavimo

347 Iš to, kas pasakyta, darytina išvada, kad už ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytą pažeidimą *Dalmine* skirta bauda turi būti sumažinta, atsižvelgiant į tai, kad šioje byloje nustatytas pažeidimo laikotarpis vietoj penkerių yra ketveri metai.

348 Kadangi šioje byloje Baudų nustatymo metodo gairėse įtvirtintam baudų apskaičiavimo metodui, kurį taikė Komisija, iš esmės nebuvo prieštarauta, Pirmosios instancijos teismas, naudodamasis savo neribota jurisdikcija, mano, kad šis metodas turi būti taikomas atsižvelgiant į ankstesniame punkte padarytą išvadą.

349 Taigi nustatytą 10 milijonų eurų pagrindinį baudos dydį padidinus 10 % už kiekvienus pažeidimo metus, tai yra iš viso 40 %, gauname 14 milijonų eurų. Pagal ginčijamo sprendimo 168 ir 169 konstatuojamąsias dalis šis dydis turi būti sumažintas 10 % dėl lengvinančių aplinkybių ir 20 % dėl bendradarbiavimo, todėl galutinė bauda *Dalmine* vietoj 10 800 000 eurų yra 10 080 000 eurų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

350 Pagal Pirmosios instancijos teismo darbo reglamento 87 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų yra patenkinama, o dalis atmetama, Pirmosios instancijos teismas gali paskirstyti bylinėjimosi išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas. Kadangi kiekvienos šalies vienas ar daugiau reikalavimų šioje byloje buvo atmesta, darytina išvada, kad ieškovė ir Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (antroji kolegija)

nusprendžia:

1. **Panaikinti 1999 m. gruodžio 8 d. Komisijos sprendimo 2003/382/EB, priimto taikant procedūrą pagal EB 81 straipsnį (byla IV/E-1/35.860-B — Besiūliai plieno vamzdžiai), 1 straipsnio tą 2 dalies dalį, kurioje nustatyta, kad pažeidimas, už kurį pagal šią nuostatą ieškovė pripažinta atsakinga, egzistavo iki 1991 m. sausio 1 dienos.**

2. **Nustatyti ieškovei Sprendimo 2003/382 4 straipsniu paskirtą baudą – 10 080 000 eurų.**

3. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**

4. **Ieškovė ir Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Forwood Pirrung Meij

Paskelbta 2004 m. liepos 8 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Sekretorius

H. Jung

Pirmininkas

N. J. Forwood

Turinys

Faktinės aplinkybės ir procedūra ..... II - 2406

Procedūra Pirmosios instancijos teisme ..... II - 2407

Šalių reikalavimai ..... II - 2407

Dėl reikalavimo panaikinti ginčijamą sprendimą ..... II - 2408

1. Dėl ieškinio pagrindo, susijusio su tariamu esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimu per administracinę procedūrą ..... II - 2408

Dėl per tyrimą Komisijos pateiktų klausimų teisėtumo ..... II - 2408

Šalių argumentai ..... II - 2408

Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2410

Dėl pranešimo apie kaltinimus ir ginčijamo sprendimo įrodymų, kuriais jie grindžiami, nesutapimų ..... II - 2412

Šalių argumentai ..... II - 2412

Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2414

Dėl kai kurių įrodymų tinkamumo ..... II - 2415

Dėl dokumento „Pasidalijimo raktas" ..... II - 2416

— Šalių argumentai ..... II - 2416

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2417

Dėl buvusių *Dalmine* vadovų apklausos protokolų ..... II - 2418

— Šalių argumentai ..... II - 2418

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2420

Dėl 1994 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimo dėl patikrinimų teisėtumo .. II - 2422

Šalių argumentai ..... II - 2422

Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2424

Dėl galimybės susipažinti su byla ..... II - 2427

Šalių argumentai ..... II - 2427

Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2428

2. Dėl su bylos esme susijusių ieškinio pagrindų ..... II - 2432

Dėl ginčijamame sprendime pateiktų perteklinių motyvų ..... II - 2432

Šalių argumentai ..... II - 2432

Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2434

Dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodyto pažeidimo (Europos-Japonijos klubas) ..... II - 2434

Ieškinio pagrindai dėl atitinkamos rinkos analizės ir įmonių, kurioms skirtas ginčijamas sprendimas, veiksmų šioje rinkoje ..... II - 2434

— Šalių argumentai ..... II - 2434

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2437

Dėl Dalmine dalyvavimo pa ž eidime ..... II - 2441

— Šalių argumentai ..... II - 2441

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2441

Dėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nurodyto pa ž eidimo ..... II - 2442

Dėl *Corus* ir *Dalmine* sudarytos tiekimo sutarties sąlygų ..... II - 2442

— Šalių argumentai ..... II - 2442

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2446

Dėl ieškinio pagrindo dėl kartelinio susitarimo egzistavimo ir *Dalmine* dalyvavimo jame ..... II - 2450

— Šalių argumentai ..... II - 2450

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2455

Dėl ieškinio pagrindo dėl atitinkamos rinkos ir sąsajos su ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nurodytu pažeidimu ..... II - 2461

— Šalių argumentai ..... II - 2461

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2462

Dėl prašymo panaikinti arba sumažinti baudą ..... II - 2466

1. Dėl pa ž eidimo sunkumo ..... II - 2467

Dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo ir pažeidimo poveikio ..... II - 2467

Šalių argumentai ..... II - 2467

Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2469

Dėl įmonių individualių veiksmų vertinimo ir neatliktos įmonių diferenciacijos pagal dydį ..... II - 2474

Šalių argumentai ..... II - 2474

Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2476

2. Dėl pažeidimo laikotarpio ..... II - 2482

Šalių argumentai ..... II - 2482

Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2483

3. Dėl neatsižvelgimo į kai kurias lengvinančias aplinkybes ..... II - 2487

Šalių argumentai ..... II - 2487

Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2489

4. Dėl *Dalmine* bendradarbiavimo per administracinę procedūrę ..... II - 2492

Šalių argumentai ..... II - 2492

Pirmosios instancijos teismo vertinimas ..... II - 2494

Dėl baudos apskaičiavimo ..... II - 2496

Dėl bylinėjimosi išlaidų ..... II - 2496